

2026

**Миколаївська область
у прифронтових умовах:
поточний стан, підтримка
бізнес-середовища та
інвестиційні можливості**

Зміст

АБРЕВІАТУРИ ТА СКОРОЧЕННЯ	2
КЛЮЧОВІ ВИСНОВКИ	4
РОЗДІЛ 1. ТЕРИТОРІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНИЙ ПРОФІЛЬ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ: ВПЛИВ ВІЙНИ, СОЦІАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА БІЗНЕС-КОНТЕКСТ	5
РОЗДІЛ 2. БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩЕ ТА ЕКОНОМІЧНА СТРУКТУРА МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	8
РОЗДІЛ 3. ПРОГРАМИ ПІДТРИМКИ БІЗНЕСУ У ПРИФРОНТОВИХ РЕГІОНАХ З ФОКУСОМ НА МИКОЛАЇВСЬКУ ОБЛАСТЬ: ПОТОЧНИЙ СТАН ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ	13
3.1. ОГЛЯД ЧИННИХ ПРОГРАМ ПІДТРИМКИ БІЗНЕСУ В МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ	13
3.2. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОГРАМ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОТРЕБ БІЗНЕСУ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ОПИТУВАННЯ БІЗНЕС-СПІЛЬНОТИ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	17
РОЗДІЛ 4. МІЖНАРОДНІ ПРАКТИКИ ПІДТРИМКИ БІЗНЕСУ В РЕГІОНАХ, НАБЛИЖЕНИХ ДО БОЙОВИХ ДІЙ	20
РОЗДІЛ 5. ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	22
5.1. ОГЛЯД СТРАТЕГІЧНИХ ІНІЦІАТИВ РЕГІОНУ ТА ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМІВ ІНВЕСТУВАННЯ	22
5.2. БІЗНЕС-СЕКТОР: ПРИКЛАДИ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ	28
5.3. АКТУАЛЬНІ ОБ'ЄКТИ ПРИВАТИЗАЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ У МИКОЛАЇВСЬКУ ОБЛАСТЬ	31
ДОДАТКИ: ІНВЕСТИЦІЙНІ ТИЗЕРИ ПРОЄКТІВ З ФОКУСОМ НА МИКОЛАЇВСЬКУ ОБЛАСТЬ	33

Абревіатури та скорочення

АПК	Агропромисловий комплекс
АТ	Акціонерне товариство
БП	Банківський продукт
ВЕС	Вітрова електростанція
ВПО	Внутрішньо переміщені особи
ЄС	Європейський Союз
ІП	Індустріальний парк
KSE	Київська школа економіки (Kyiv School of Economics)
ММСП	Мікро-, малі та середні підприємства
МСП	Малі та середні підприємства
ОВА	Обласна військова адміністрація
ООН	Організація Об'єднаних Націй
ПАТ	Публічне акціонерне товариство
ПП	Приватне підприємство
ППП	Публічно-приватне партнерство
ПрАТ	Приватне акціонерне товариство
СЕС	Сонячна електростанція
ТГ	Територіальна громада
ТЕО	Техніко-економічне обґрунтування
ТЕЦ	Теплоелектроцентраль
ТОВ	Товариство з обмеженою відповідальністю
ФОП	Фізична особа-підприємець
ІОМ	Міжнародна організація з міграції (International Organization for Migration)
RDNA	Швидка оцінка завданої шкоди та потреб на відновлення (Rapid Damage and Needs Assessment)

Відмова від відповідальності – дисклеймер

Аналітичний огляд Миколаївської області з фокусом на інвестиційну спроможність у період повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну, підготовлений KSE Institute, висвітлює поточний соціально-економічний стан Миколаївщини, вплив військових дій на регіон та її здатність до здійснення інвестиційної діяльності.

Метою представленого аналізу є надання практичного розуміння: представникам органів державної та місцевої влади - щодо можливих напрямів удосконалення програм підтримки бізнесу у прифронтових територіях; потенційним інвесторам і банківським установам - щодо перспективних напрямів та форм інвестування; ініціаторам інвестиційних проєктів - щодо наявних можливостей просування власних ініціатив.

Інформація, подана в цьому огляді, отримана з джерел, які KSE Institute вважає надійними, та опрацьована з належною увагою до точності. Водночас KSE Institute не гарантує повноту та актуальність усіх наведених даних. Думки та оцінки, висловлені в цьому виданні, відображають позицію KSE Institute станом на момент публікації.

При використанні, цитуванні або поширенні матеріалів цього огляду обов'язковим є посилання на KSE Institute як джерело. Читачам рекомендується самостійно оцінювати наведені матеріали та формувати власні висновки перед прийняттям будь-яких управлінських, інвестиційних чи фінансових рішень. KSE Institute, його керівництво, співробітники та пов'язані сторони не несуть відповідальності за будь-які дії, рішення, прямі або опосередковані втрати чи збитки, що можуть виникнути внаслідок використання інформації, викладеної в цьому огляді.

Цей огляд було розроблено в рамках Програми економічного відновлення України, що реалізується за підтримки уряду Великої Британії. Погляди, висловлені в цій публікації, належать автору(ам) і можуть не збігатися з офіційною позицією уряду Великої Британії.

■ КЛЮЧОВІ ВИСНОВКИ

- За останні роки Миколаївська область **пройшла структурну трансформацію**: від ключового південного регіону з потужним експортним потенціалом до стратегічно важливого прифронтового регіону, що поєднує безпекові виклики з необхідністю збереження економічної активності та адаптації виробничих і логістичних ланцюгів.
- Тимчасова окупація частини території області, а також близькість інших територій до зони активних бойових дій призвели до **руйнування економічних і логістичних зв'язків**, що, у свою чергу, спричинило **падіння економічної активності та погіршення бізнес-клімату**.
- Водночас станом на кінець 2025 року спостерігається **часткове відновлення економічної активності**, переважно за рахунок малого та середнього бізнесу, який демонструє вищу гнучкість і здатність адаптуватися до умов воєнної економіки. Великий бізнес залишається у складному становищі через обмежений доступ до стабільних логістичних маршрутів, дефіцит кваліфікованих кадрів, а також високі воєнні ризики, що стримують відновлення та активну інвестиційну діяльність.
- Чинні програми підтримки бізнесу у прифронтових регіонах здебільшого орієнтовані **на малий та середній бізнес**, передусім за підтримки міжнародних донорів, що дозволяє підприємцям покривати **першочергові операційні потреби**. **Великий бізнес потребує комплексних програм підтримки**, які поєднували б доступні фінансові інструменти, пільгові умови ведення діяльності, прийнятні механізми страхування воєнних ризиків, а також заходи з відновлення ринків збуту, повернення трудових ресурсів і відновлення логістичної інфраструктури.
- Зусилля місцевої влади насамперед зосереджені **на протидії постійним атакам ворога, відновленні зруйнованої інфраструктури та підтриманні базового соціально-економічного функціонування регіону**. Водночас в області формується стратегічне бачення розвитку до 2028 року, однак реалізація задекларованих цілей безпосередньо залежить від стабілізації безпекової ситуації та залучення значних фінансових ресурсів, зокрема міжнародної допомоги та приватних інвестицій.
- Наявна інформація, зокрема щодо інвестиційних можливостей регіону та кількості доступних інвестиційних проєктів відображає лише частину реального інвестиційного потенціалу регіону.
- Для підвищення інвестиційної привабливості регіону рекомендується місцевій владі **активно інформувати бізнес про доступні інвестиційні можливості та способи просування проєктів до потенційних інвесторів, зокрема через публікацію проєктів на Інвестиційному порталі та участі у інвестиційних конференціях з відновлення**.

РОЗДІЛ 1. ТЕРИТОРІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНИЙ ПРОФІЛЬ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ: ВПЛИВ ВІЙНИ, СОЦІАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА БІЗНЕС-КОНТЕКСТ

Миколаївська область розташована на півдні України та межує з чотирма областями (на заході - з Одеською, на півночі - з Кіровоградською, на сході та північному сході - з Дніпропетровською, на південному сході - з Херсонською). На півдні омивається водами Чорного моря. Після впровадження реформи децентралізації **адміністративний устрій Миколаївської області** було оновлено: на сьогодні регіон поділений на **4** укрупнені райони, в межах яких сформовано **52** територіальні громади.

До початку повномасштабного вторгнення Миколаївський регіон був **одним із ключових південних регіонів з високим економічним, логістичним та людським потенціалом**, що формувався завдяки **унікальному географічному розташуванню та диверсифікованій економічній базі**. Регіон мав збалансовану структуру економіки: розвивалися **промисловий сектор** (суднобудування, машинобудування, металургія), **аграрне виробництво, туристичний напрямок, ринок послуг**, легка промисловість та торгівля. Важливу роль відігравав **транспортно-логістичний комплекс** завдяки наявності **великих морських портів**. Динамічний розвиток забезпечували **значна площа області (24 598 км²) та населення понад 1 млн осіб**, що формували кадровий резерв, локальний ринок споживання та стабільний внутрішній попит. Після реформи децентралізації ключові міста - Миколаїв, Первомайськ, Вознесенськ, Очаків, Південноукраїнськ і Баштанка - стали **центрами бізнес-активності**, збалансовуючи розподіл людського капіталу та економічної діяльності між громадами¹.

Повномасштабна війна суттєво вплинула на Миколаївський регіон, який став надзвичайно важливим прифронтовим південним осередком. Як один із найважливіших логістичних хабів, він зазнав суттєвих руйнувань та змін в своєму економічному, політичному та соціальному житті. Область досить тривалий час була ареною інтенсивних бойових дій, значна частина південно-східної території була тимчасово окупована в 2022 році, а інша територія зазнавала постійних обстрілів та великих руйнувань.

Станом на грудень 2025 року до **переліку територіальних громад** Миколаївської області, на яких **ведуться або велися бойові дії, чи які перебувають у тимчасовій окупації**, входять населені пункти **16 громад**. Серед них тимчасово окупованими є с. Покровське, с. Покровка, с. Василівка у складі Очаківської міської територіальної громади².

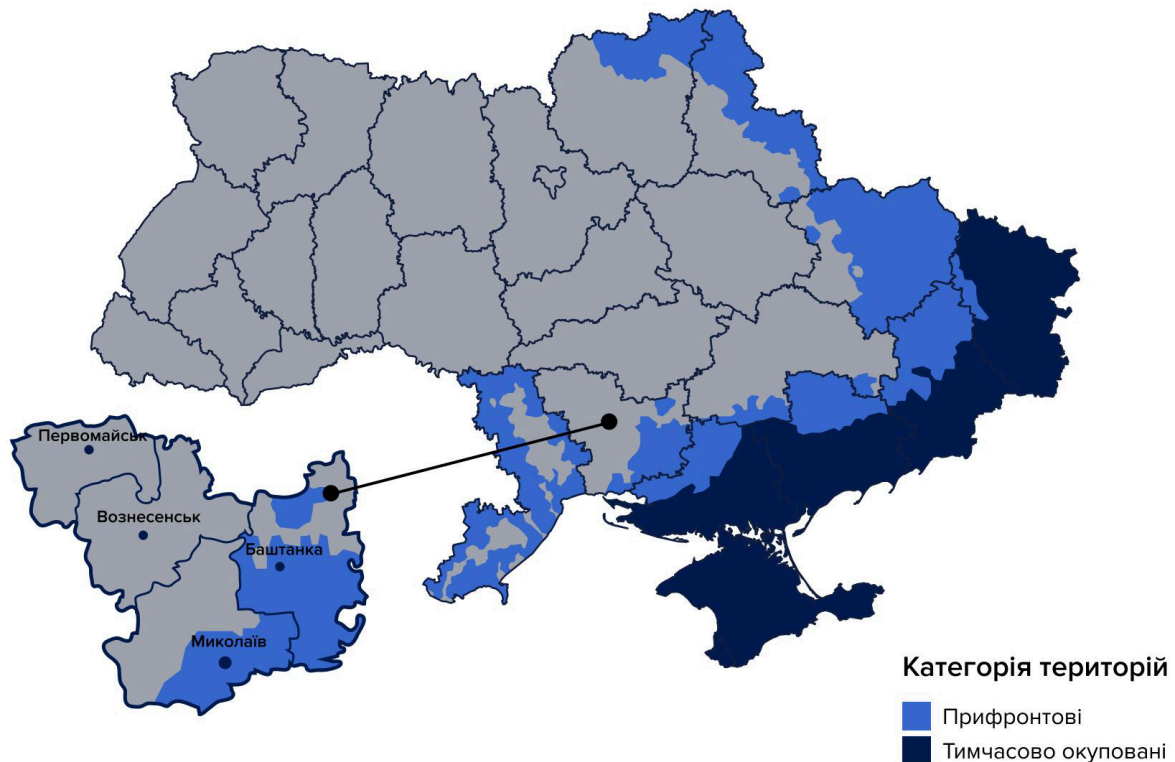
Загальний обсяг пошкоджень у Миколаївській області станом на грудень 2024 року відповідно до RDNA 4 оцінюється приблизно у \$6.3 млрд, при цьому структура втрат засвідчує системний характер руйнувань, що охоплюють як критичну інфраструктуру, так і базові галузі економіки. Найбільшу частку пошкоджень сформували: **транспортна інфраструктура** (близько 27%), **житлова інфраструктура** (25%), **торгівля та промисловість** (майже 16%), **освіта і наука** (11%) та **аграрний сектор** (близько 8%). Окрім прямих втрат, аграрний сектор зазнає додаткових обмежень через мінне забруднення територій – **потенційно небезпечними вважаються близько 2 390 км², що складає 9.7% загальної площі області** та унеможлиблює повноцінне використання земель і формує довгострокові ризики для економічної активності регіону в умовах збереження статусу прифронтової території³.

¹ Реформа децентралізації Миколаївської області: Децентралізація, 2025.

² Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією: Верховна Рада України, 2025.

³ RDNA4. World Bank Group, 2025.

МИКОЛАЇВСЬКИЙ РЕГІОН НА МАПІ УКРАЇНИ: ВПЛИВ ВІЙНИ

Джерело: аналіз KSE Institute

Близьке розташування області до лінії фронту та морські кордони з окупованою територією зумовили **високі ризики для ведення бізнесу**, значні руйнування та глибокі структурні дисбаланси в економіці Миколаївщини. **Блокада морських портів** фактично зупинила значну частину зовнішньоекономічної діяльності: підприємства втратили традиційні експортно-імпортні маршрути, що призвело до зростання логістичних витрат, порушення контрактів і суттєвого скорочення доходів.

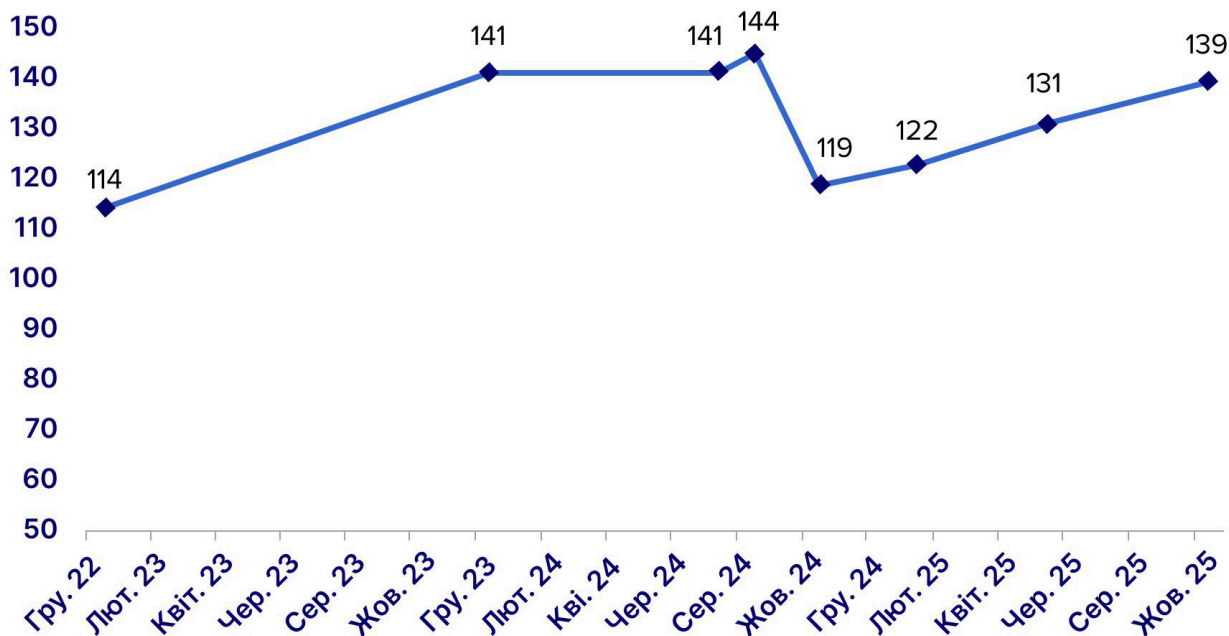
Суднобудівна та машинобудівна галузі, які історично формували основу промислового потенціалу регіону, були частково або повністю зруйновані. Частина підприємств припинила діяльність, інші – релокувалися у безпечніші регіони або переорієнтували виробництво на оборонні потреби.

Аграрний сектор, ключовий для Миколаївської області, також зазнав серйозних втрат. Масштабне замінування територій обмежило доступ до сільськогосподарських земель, суттєво підвищило операційні ризики та зробило частину активів недоступними для повноцінного сільськогосподарського використання. Крім того значний вплив на сектор спричинило руйнування дамби Каховської гідроелектростанції у червні 2023 року, насамперед через порушення водного балансу півдня України. Область зіткнулася з посиленням дефіциту водних ресурсів, погіршенням умов для зрошення, екологічними ризиками для басейнів Південного Бугу та лиманів, а також непрямыми втратами для аграрного виробництва й суміжних галузей.

Важливим чинником впливу на бізнес стала **динаміка людського капіталу**. З початку бойових дій Миколаївщина зіткнулася із значним відтоком населення у безпечніші регіони, що спричинило **дефіцит кадрів у бізнес секторі**. Одночасно велика кількість підприємств, соціальних закладів і сервісних компаній тимчасово припинили роботу, що **зменшило внутрішній попит і скоротило можливості зайнятості**. Зі стабілізацією безпекової ситуації спостерігалось **поступове повернення населення**, а також зростання кількості **внутрішньо переміщених осіб** (ВПО), зокрема з Херсонської області, що частково вирівняло демографічний баланс.

За оцінками Миколаївської ОВА у 2022-2024 рр. кількість населення коливалася в межах близько 1.1 млн. осіб.⁴

ОРІЄНТОВНА ЧИСЕЛЬНІСТЬ ВПО В МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ, ТИС. ОСІБ⁵

Джерело: дані Міжнародної організації з міграції (ІОМ)

Водночас, попри часткове вирівнювання демографічного балансу за рахунок ВПО, **дефіцит робітничих професій залишається одним із ключових викликів для відновлення бізнес-активності**. Спостерігається стійкий «кадровий голод» у секторах, де необхідна фізична присутність працівників.

Роботодавці поступово заміщують вакантні посади **жінками та людьми з інвалідністю**, для яких створюють адаптовані робочі місця. Також активніше залучають **учасників бойових дій**, яких держава перенавчає для роботи у цивільному секторі.

Підсумовуючи, Миколаївщина, яка до 2022 року вирізнялася **диверсифікованою економікою та стратегічним логістичним значенням**, унаслідок повномасштабного вторгнення пережила **глибоку трансформацію**. **Бойові дії, руйнування інфраструктури, блокада портів і часткова окупація територій** порушили сталі виробничі та торговельні зв'язки, спричинивши **системні дисбаланси** у промисловості й аграрному секторі. **Відтік населення** істотно посилив **кадровий дефіцит**, а поступове повернення мешканців і зростання кількості ВПО лише частково компенсували втрати людського капіталу. За нинішніх умов саме здатність регіону **відновлювати ділову активність, адаптувати інфраструктуру та залучати кваліфіковану робочу силу** визначатиме траєкторію його **економічної стійкості** та темпи повоєнного відновлення.

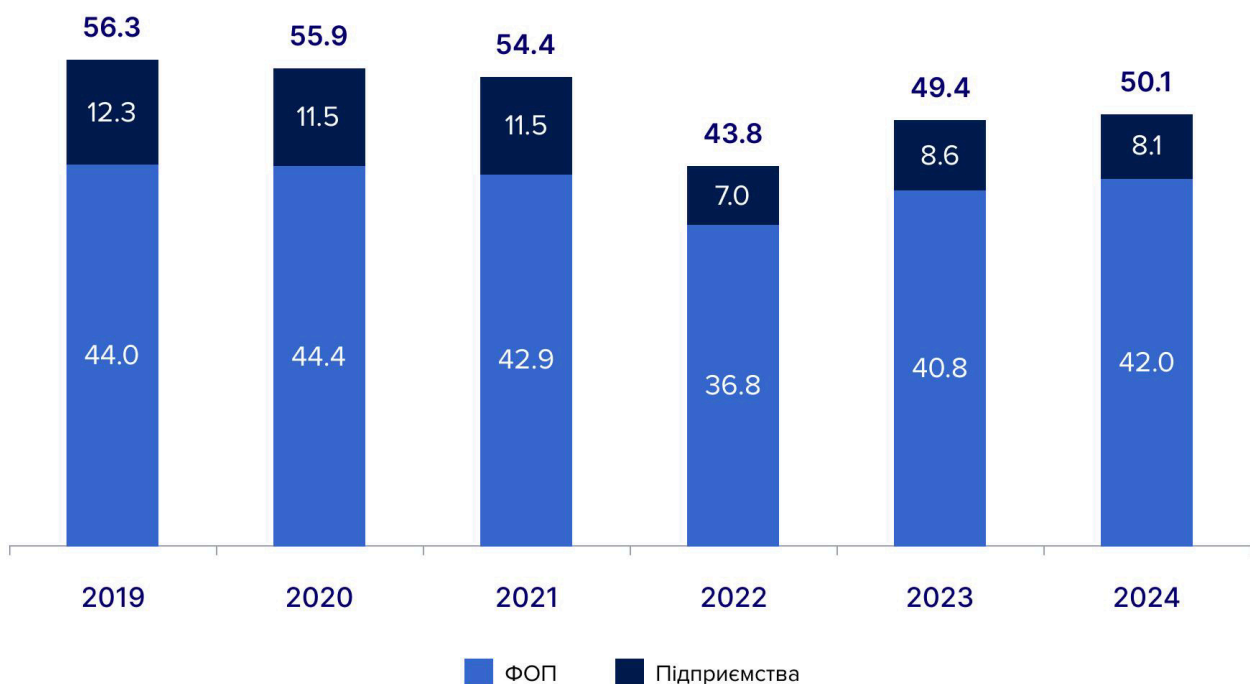
⁴ Оцінка кількості населення Миколаївської області: інтерв'ю Віталія Кіма, 2025.

⁵ Профілі областей у 2022-2025 роках. Опитування загального населення: IOM.UN.Migration.

РОЗДІЛ 2. БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩЕ ТА ЕКОНОМІЧНА СТРУКТУРА МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

На сьогодні **бізнес-сектор** Миколаївської області демонструє помітну структурну трансформацію порівняно з 2021 роком. Станом на початок 2024 року загальна кількість діючих суб'єктів господарювання скоротилася з 54 388 до 50 141 (-7.8%), що відображає вплив **воєнних умов, релокації підприємств та закриття бізнесів**. Це безпосередньо позначилося на ринку праці: **зайнятість населення зменшилася на 23.3%** у 2024 році порівняно з 2021-м (до 148.3 тис. осіб). Відбувся значний **перерозподіл трудових ресурсів** і часткове **згорання діяльності бізнесу**, особливо у секторах, що мають високу чутливість до безпекових ризиків.⁶

ДИНАМІКА ДІЮЧИХ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА ЗА ПЕРІОД 2019-2024 РР., ТИС. ОД.

Джерело: дані Головного управління статистики у Миколаївській обл.

Загалом, відповідно до даних **Головного управління статистики у Миколаївській області**, станом на **01.10.2025** року на території області зареєстровано **53 080 юридичних осіб та 43 418 фізичних осіб-підприємців**.⁷

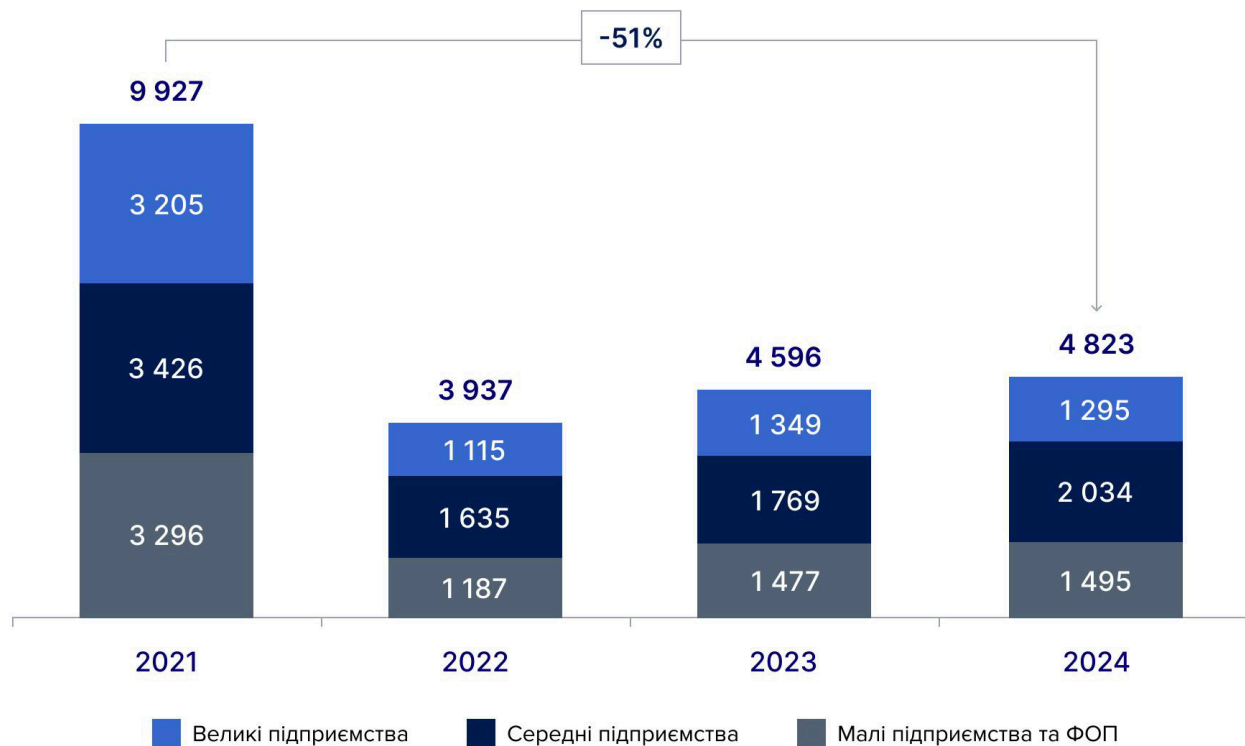
Обсяг **реалізованої продукції зменшився** з \$9 927 млн у 2021 році до \$4 823 млн у 2024 році

⁶ Показники діяльності суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємництва у 2016-2024 роках: [Головне управління статистики у Миколаївській області](#)

⁷ Кількість зареєстрованих юридичних осіб та Кількість зареєстрованих фізичних осіб-підприємців: [Головне управління статистики у Миколаївській області](#)

(-51%), що стало наслідком **обмеження виробництва, логістичних бар'єрів та втрати критичної інфраструктури**.⁸ Основне скорочення обсягів припало на 2022 рік, після чого почалося часткове відновлення, найбільш помітне у сегменті малих підприємств та ФОП. У 2023-2024 роках великі підприємства також збільшили обсяги виробництва, але темпи залишалися нижчими порівняно з малим бізнесом.

І ОБСЯГ РЕАЛІЗОВАНОЇ ПРОДУКЦІЇ, \$ МЛН

Джерело: аналіз KSE Institute на основі даних Головного управління статистики у Миколаївській обл.

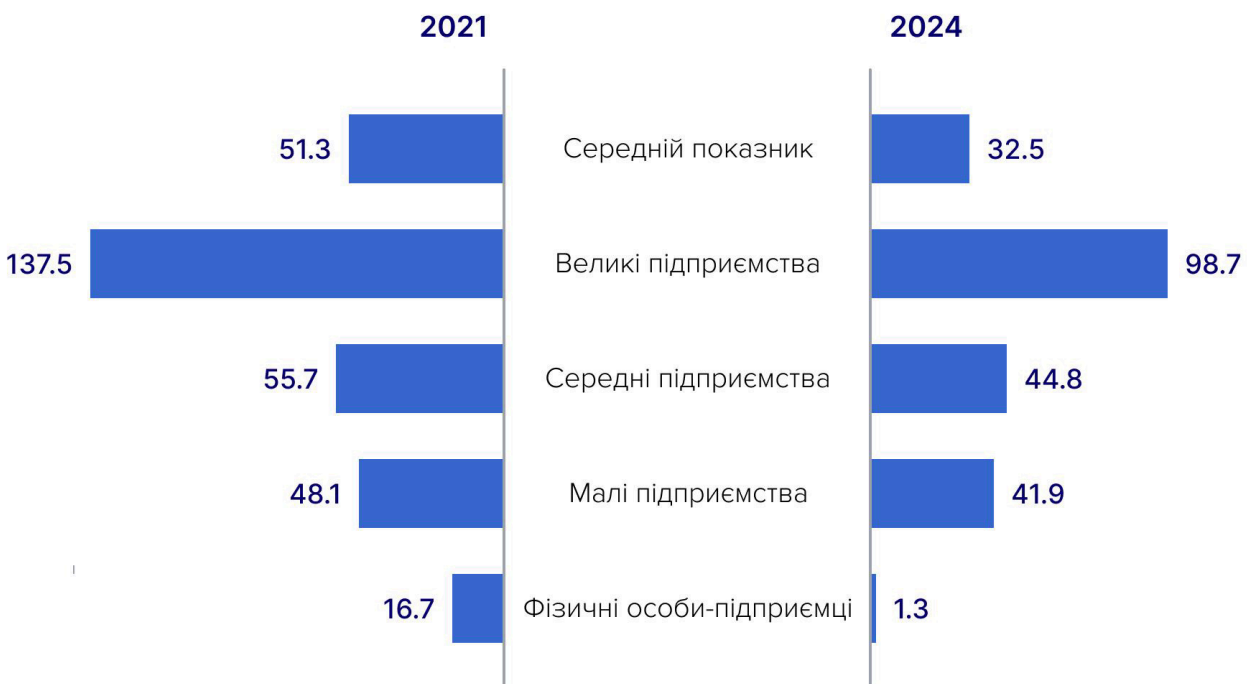
Створена вартість на одного зайнятого працівника **зменшилася** з \$51.3 тис./особу у 2021 році до \$32.5 тис./особу у 2024 році (-36.6%), хоча падіння цього показника було менш різким порівняно зі скороченням загального обсягу реалізації. Це свідчить про відносно **вищу стійкість окремих сегментів, які зберегли здатність генерувати додану вартість**, попри загальне зниження економічної активності. Сукупна динаміка показників відображає значний структурний вплив, якого зазнала економіка області у період повномасштабної війни.

У 2024 році **оптова і роздрібна торгівля** залишалася **провідною ланкою економіки Миколаївської області**, сформувавши **обсяг реалізації** у \$1 855 млн, що становить **38.4% загального показника**. Сектор підтримував стабільний внутрішній попит, забезпечуючи ключову частину економічної динаміки регіону. **Промисловість** забезпечила \$1 468 млн або **30.4% загального обсягу**, зберігаючи центральну роль у формуванні доданої вартості. Провідними підсекторами залишаються переробна промисловість і харчове виробництво. Сільське, лісове та рибне господарство сформувало \$834 млн або 17.3% загального обсягу реалізації. **Аграрний сектор характеризується диверсифікацією, значною роллю малих і середніх виробників та збереженням експортної орієнтації**. **Транспорт і складське господарство** забезпечили \$224 млн (4.6%), відображаючи адаптацію регіону до змінених логістичних маршрутів, зокрема **посилення ролі автомобільних і залізничних перевезень**. **Будівництво** сформувало \$186 млн (3.9%), що пов'язано з **активізацією проєктів відновлення та реконструкції**.⁹

⁸ Показники діяльності суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємництва у 2016-2024 роках: Головне управління статистики у Миколаївській області

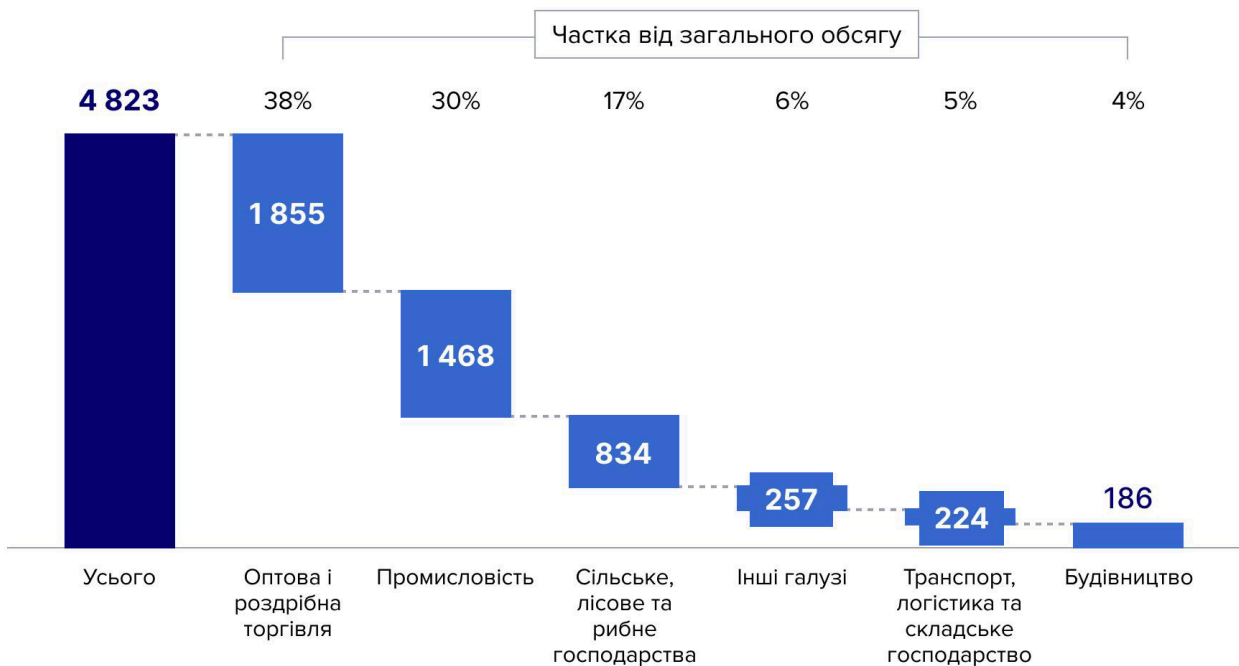
⁹ Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства у 2024 р.: Головне управління статистики у Миколаївській області

СТВОРЕНА ВАРТІСТЬ У 2021 ТА 2024 РР., \$ ТИС. НА ОСОБУ

Джерело: розрахунки KSE Institute на основі даних Головного управління статистики у Миколаївській обл.

ОБСЯГ РЕАЛІЗОВАНОЇ ПРОДУКЦІЇ (ТОВАРІВ, ПОСЛУГ) ПІДПРИЄМСТВА ЗА ВИДАМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У 2024 Р., \$ МЛН

Джерело: аналіз KSE Institute на основі даних Головного управління статистики у Миколаївській обл.

Сегмент **малих підприємств і фізичних осіб-підприємців сформував** приблизно \$1 495 млн обсягу реалізованої продукції або **майже 31%**. У ряді секторів їхня **роль** була **домінуючою**. Частка малих підприємств та фізичних осіб-підприємців становила близько 58% у аграрному секторі, 56% - у транспорті та складському господарстві, 55% - у сфері адміністративних та допоміжних послуг, майже 50% - у будівництві. У **промисловості** їхня частка була **значно нижчою** - близько 11%, що **відображає капіталомісткий характер виробництва**.

Структура економіки Миколаївської області у 2024 році поєднує високу концентрацію у **трьох ключових секторах** та **істотну роль малого бізнесу** в окремих видах діяльності. **Такий розподіл забезпечує** масштабність провідних галузей і **гнучкість економічної системи**, що є важливими факторами для подальшого відновлення та стійкості регіону.

Історично Миколаївський регіон був **експортно орієнтованим** завдяки розвиненій інфраструктурі. Проте **повномасштабне вторгнення, що спричинило закриття морських портів Миколаїв, Ольвія й порт-пункту Очаків**, які до 2022 року забезпечували основні вантажні потоки аграрної, металургійної та машинобудівної продукції, зруйнувало ключові експортні шляхи, що безпосередньо вплинуло на ділову активність у регіоні.

У 2024 році експорт Миколаївської області становив **\$880 млн**,¹⁰ що на **\$2 577 млн** або **75% менше**, ніж у 2021 році.¹¹ Скорочення експорту відбулося за всіма ключовими ринками збуту та основними товарними групами: постачання до Європи зменшилося на \$759 млн (-63%), до Азії - на \$1 422 млн (-83%), до Африки - на \$376 млн (-73%).

СТРУКТУРА ЕКСПОРТУ ЗА ОСНОВНИМИ ТОВАРНими ПОЗИЦІЯМИ В 2021 ТА 2024 РР., \$ МЛН

Джерело: аналіз KSE Institute на основі даних Головного управління статистики у Миколаївській обл.

На тлі поступового вирівнювання зовнішньоторговельної динаміки ключовим індикатором **економічної стійкості регіону** стає **динаміка промислового сектору**, який демонструє не лише адаптацію до нових логістичних умов, але й ознаки прискореного відновлення.

¹⁰ Зовнішня торгівля товарами Миколаївської області за 2024 рік: Експрес-випуск Головного управління статистики у Миколаївській області, 2025

¹¹ Товарна структура зовнішньої торгівлі області у 2021 р.: Головне управління статистики у Миколаївській області

ІНДЕКСИ ПРОМИСЛОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ У МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ ЗА 2019-2024 РОКИ, У % ДО ВІДПОВІДНОГО ПЕРІОДУ ПОПЕРЕДНЬОГО РОКУ¹²

Джерело: дані Стратегії розвитку Миколаївської області

Промисловість Миколаївської області у 2022 році пережила **найсуттєвіший спад** через бойові дії, окупацію частини територій та руйнування критичної інфраструктури. Усі галузі - добувна, переробна та енергетична - зафіксували падіння індексів до мінімальних значень. Вже у **2023** році промисловий сектор почав **демонструвати поступове відновлення**, а у **2024** році темпи **зростання** суттєво **прискорилися**. Найдинамічніше розвиваються добувна та переробна промисловість, що свідчить про **відновлення виробництва та попиту**, а також часткову стабілізацію логістичних ланцюгів.

¹² Стратегія розвитку Миколаївської області на період до 2027 року включно: Миколаївська ОВА, 2025

РОЗДІЛ 3. ПРОГРАМИ ПІДТРИМКИ БІЗНЕСУ У ПРИФРОНТОВИХ РЕГІОНАХ З ФОКУСОМ НА МИКОЛАЇВСЬКУ ОБЛАСТЬ: ПОТОЧНИЙ СТАН ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ

З початку повномасштабного вторгнення Уряд України впроваджує різноманітні програми підтримки на прифронтових територіях. Якщо на початковому етапі ці програми були зосереджені переважно на підтримці населення, яке проживає в цих регіонах, в тому числі ВПО, то згодом до них додалися інструменти підтримки для бізнесу, що продовжує працювати у прифронтовій зоні.

В цьому розділі представлено перелік основних та актуальних програм підтримки бізнесу, які діють саме на прифронтових територіях, включаючи Миколаївську область, в розрізі державного та місцевого рівнів, а також програми від міжнародних донорів.

Крім того, узагальнено ключові потреби бізнесу, визначені на основі інтерв'ю проведених командою KSE Institute та сформовано перелік рекомендацій щодо покращення політики підтримки бізнесу у прифронтових регіонах загалом.

3.1. Огляд чинних програм підтримки бізнесу в Миколаївській області

Державний рівень (перелік включає винятково програми та умови їх дії на прифронтових територіях, у тому числі на території Миколаївського регіону)

Назва програми	Інструмент	Умови	Сектори
«Доступні кредити 5-7-9%»	Пільгове кредитування	<ul style="list-style-type: none">■ На перші 5 років для бізнесу із зон воєнного ризику - 1%, далі - 5%;■ Ліміти: 60 млн грн (загальні), 90 млн грн (агропромисловість / переробка), 150 млн грн (зони воєнного ризику).	Переробка, виробництво, АПК, ММСП, послуги

Назва програми	Інструмент	Умови	Сектори
<u>Індустріальні парки:</u> <u>Співфінансування</u>	Компенсація будівництва інфраструктури	<ul style="list-style-type: none"> ■ 50% вартості (80% – деокуповані території); ■ До 150 млн грн; ■ Вимоги: $\geq 5\ 000\ \text{м}^2$ промислових приміщень за 3 роки + ≥ 2 учасники. 	Виробництво, переробка, логістика
<u>“еРобота”:</u> <u>Власна справа</u>	Гранти на запуск/розвиток малого бізнесу	<ul style="list-style-type: none"> ■ 250 000 грн – стандарт; ■ 500 000 грн – прифронтові регіони; ■ 1 000 000 грн – окремі КВЕДи. 	Дрібне виробництво, послуги, освіта, побутові сервіси, соцпослуги
<u>“еРобота”:</u> <u>Переробна промисловість</u>	Капітальні гранти для виробництва	<ul style="list-style-type: none"> ■ 50/50 (звичайно), 80/20 – прифронтові / деокуповані; ■ 8 млн грн – стандарт; ■ 16 млн грн – якщо відновлення пошкодженого обладнання; ■ ≥ 5 робочих місць. 	Харчова переробка, меблі, поліграфія, будматеріали, легка промисловість
<u>“еРобота”:</u> <u>Сади</u>	Капітальні аграрні гранти	<ul style="list-style-type: none"> ■ До 400 тис. грн / га; ■ До 80% вартості проекту висадки насаджень / будівництва модульної теплиці - прифронтові території; ■ До 50% - для всіх інших. 	Садівництво, ягідництво, тепличні господарства
<u>Компенсація за працевлаштування ВПО</u>	Компенсація заробітної плати	<ul style="list-style-type: none"> ■ 8000 грн за кожну офіційно працевлаштовану ВПО; ■ Протягом шести місяців. 	Всі
<u>Субсидія аграріїв з прифронтових територій</u>	Субсидія	1000 грн на кожен гектар у власності.	АПК
<u>Пряма компенсація збитків для підприємств у прифронтових регіонах</u>	Компенсація збитків за пошкоджене / зруйноване майно	Сума до 10 млн грн, але не більше суми фактично підтверджених збитків.	Всі

Назва програми	Інструмент	Умови	Сектори
<u>Програма релокації підприємств</u>	Допомога з релокацією в більш безпечні регіони	<ul style="list-style-type: none"> ■ Підбір місця розташування для потужностей підприємства; ■ Допомога з перевезенням на нову локацію; ■ Сприяння в розселенні працівників та пошуку нових співробітників; ■ Підтримка у відновленні логістики, закупівлі сировини та пошуку ринків збуту. 	Всі

■ Місцевий та регіональний рівень

Згідно з інформацією Миколаївської ОВА в області **реалізуються** заходи **Програми розвитку малого і середнього підприємництва** на 2021-2025 роки. За період 2021-2025 рр. **фінансову підтримку отримали 105 суб'єктів господарювання** на суму **18.1 млн грн**. Наразі **триває робота щодо розробки та затвердження нової Програми розвитку малого і середнього підприємництва у Миколаївській області на 2026-2028 роки**.

Відповідно до умов чинної Програми суб'єкти малого та середнього підприємництва Миколаївської області на конкурсних засадах можуть претендувати на отримання фінансової підтримки таких видів:

- 1 Часткова компенсація відсоткових ставок за кредитами**, що надаються банківськими установами на реалізацію проєктів суб'єктів малого і середнього підприємництва у розмірі 100 відсотків облікової ставки Національного банку України, що діяла на дату нарахування відсотків за користування кредитом, але **не більше 200 тис. грн** на бюджетний рік;
- 2 Компенсація вартості придбаних основних засобів** (крім транспортних засобів для власного користування) суб'єктами малого і середнього підприємництва для розширення та збільшення обсягів виробництва товарів (надання послуг, виконання робіт), але не більше **30 відсотків** їх вартості та **не більше 200 тис. грн** на бюджетний рік;
- 3 Компенсація суми кредиту на відбудову зруйнованих внаслідок військової агресії російської федерації основних засобів суб'єктів малого і середнього підприємництва**, але не більше **30 відсотків суми кредиту** та **не більше 200 тис. грн** на бюджетний рік;
- 4 Компенсація вартості витрат на переміщення виробничих потужностей** суб'єктів малого і середнього підприємництва, **які повернулись з місць релокації**, зареєстрували своє місцезнаходження на території Миколаївської області та здійснюють підприємницьку діяльність на цій території, але не більше **50 відсотків** їх вартості та **не більше 200 тис. грн** на бюджетний рік.

Програми від міжнародних донорів (перелік включає винятково програми та умови їх дії на прифронтових територіях, у тому числі на території Миколаївського регіону)

Назва програми, донор	Інструмент	Умови	Сектори	Термін завершення
Грант для відновлення сільського господарства: Mercy Corps	Грант	<ul style="list-style-type: none"> ■ До \$3 000; ■ Для домогосподарств та ММСП. 	Агропромисловість	31.10.2026
Грант для підтримки підприємницької ініціативи ВПО: Mercy Corp	Грант	<ul style="list-style-type: none"> ■ \$2 600; ■ Для ММСП, ВПО та місцевих жителів. 	Всі	26.02.2026
Грант для відновлення агробізнесу в постраждалих регіонах України: Mercy Corps	Грант	<ul style="list-style-type: none"> ■ До \$75 000; ■ Підприємства, що здатні інвестувати щонайменш 50% суми запиту. 	Агропромисловість	31.10.2026
Грант для агропідприємств, що постраждали від війни: Mercy Corps	Грант	<ul style="list-style-type: none"> ■ До \$150 000; ■ На відновлення майна; ■ Підприємства, що здатні інвестувати щонайменш 50% суми запиту. 	Агропромисловість	31.10.2026
Грант для підтримки мікробізнесу та самозайнятих осіб, які постраждали від війни: Програма BLOOM	Грант	<ul style="list-style-type: none"> ■ До \$5 000; ■ На бізнес ідею, для вразливих груп населення. 	Всі	31.03.2026
Грант для агровиробників озимого гороху: Всесвітня продовольча програма ООН	Грант	<ul style="list-style-type: none"> ■ До 2 000 грн за кожен засіяний гектар озимого гороху; ■ Для агровиробників, які обробляють до 500 га землі; ■ Визначені землі Баштанського та Миколаївського районів Миколаївської області. 	Агропромисловість	18.01.2026
Грант для підтримки МСП із соціальним та інклюзивним ефектом: Програма BLOOM	Грант	<ul style="list-style-type: none"> ■ До \$30 000; ■ На придбання виробничих засобів та ресурсів для розширення бізнесу. 	Всі	31.03.2026

3.2. Оцінка ефективності програм та визначення потреб бізнесу за результатами опитування бізнес-спільноти Миколаївської області

З метою аналізу ефективності існуючих програм від держави та міжнародних донорів, виявлення прогалин та формуванню можливих прокрощень, а також для відображення реальної картини щодо функціонування бізнесу на прифронтових територіях, командою KSE Institute протягом жовтня-листопада 2025 року було проведено ряд інтерв'ю з суб'єктами господарювання різних форм власності та розміру, які здійснюють діяльність на території Миколаївської області, а також з Агенцією розвитку Миколаєва.

В таблиці нижче наведено узагальнюючі результати та сформовано рекомендації команди KSE Institute щодо покращення деяких аспектів підтримки бізнесу загалом у прифронтових регіонах.

ІСНУЮЧИЙ СТАН БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА

- Більшість опитаних підприємств **продовжують працювати**. Частина з них навіть активно розширюється та планує запуск нових виробничих потужностей, попри складну безпекову ситуацію;
- Серед бізнесу спостерігається **висока мотивація залишатися в регіоні**. Це пояснюється наявністю трудових ресурсів (ситуація краща, ніж у багатьох інших областях завдяки тому, що ВПО частково компенсують відтік місцевого населення), збереженою інфраструктурою та наявністю локальної клієнтської бази;
- Водночас більшість підприємств **працюють зі зниженими обсягами**, оскільки відбувається часткова втрата ринків збуту;
- Бізнес активно **адаптується до викликів**, зокрема до нестабільного енергопостачання, шляхом встановлення власних джерел енергії. Однак для енергоємних виробництв така модель не є повноцінною та стійкою альтернативою;
- Підприємства активно беруть участь у **державних та місцевих програмах підтримки бізнесу**, а також **програмах від міжнародних донорів**, що дозволяє закривати нагальні потреби та зменшувати ризики;
- **Релокація** бізнесу в безпечні регіони залишається **складним питанням**, оскільки переміщення часто означає втрату локального ринку, що може поставити під загрозу подальше існування підприємства;
- **Закриття морських портів і терміналів** Миколаївського регіону **негативно впливає на логістичні та транспортні компанії** і на весь ланцюг постачання. Це призводить до зростання собівартості продукції та зниження конкурентоспроможності місцевих виробників у порівнянні з іншими регіонами.

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА БАР'ЄРИ

Кадри:

- Масовий відтік чоловіків та молоді 18-30 років - дефіцит слюсарів, водіїв, електриків, технологів, бухгалтерів, інженерів;
- Високий рівень мобілізації - можливості бронювання обмежені (часто 50%).

Енергетика:

- Електроенергія - часті відключення, однакові та високі тарифи на електрику як для малого, так і великого бізнесу, а також відсутність тарифних відмінностей порівняно з підприємствами, що працюють у більш безпечних регіонах. У цих умовах зростає потреба у встановленні альтернативних джерел енергії.

Адміністративні бар'єри:

- Неповна прозорість та складність процедур участі в державних програмах підтримки бізнесу - відсутність відповіді після подачі заявки на участь, відсутність чітких правил підготовки бізнес-планів на участь в програмах підтримки, відмова без пояснень тощо.

Залучення фінансування:

- Відсутність проектного фінансування - новостворені підприємства не мають змоги залучити боргове фінансування, оскільки в них відсутня кредитна історія, яка має відповідати вимогам банків щодо фінансової стійкості;
- Непристосованість банківських програм до умов роботи бізнесу - банки часто відмовляють у кредитуванні через збиткову фінансову звітність або нестабільні результати діяльності підприємств, що є характерним для регіонів, наближених до бойових дій.

Логістика та інфраструктура:

- Проблеми з безпечними логістичними шляхами; непрацюючі порти;
- Руйнування виробничих площ і технічних мереж.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ДЕРЖАВИ, МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ ТА ДОНОРІВ

- 1 Практична реалізація механізмів страхування від воєнних ризиків¹³.** Розробити доступні страхові продукти для малого та середнього бізнесу, з частковим субсидуванням премій у прифронтових зонах.
- 2 Збільшення фінансування на відновлення виробничої інфраструктури.** Запровадити окремі програми для відновлення виробничих приміщень та обладнання, прискорити процес оцінки збитків і виділення компенсацій.
- 3 Посилити відкриту комунікацію з бізнесом.** Регулярно інформувати підприємців про доступні програми підтримки, умови участі та зміни в політиці. Забезпечити двосторонній діалог, щоб враховувати потреби бізнесу під час формування інструментів підтримки. Розробити та

¹³ Постанова КМУ від 28.11.2025 №1541: Урядовий портал, 2025

впровадити більше практичних навчань щодо формуванням заявок на участь у програмах підтримки.

- 4 Підвищити прозорість механізмів розподілу грантів від держави.** Запровадити чіткі, публічно доступні правила проведення конкурсів, забезпечити зрозумілий алгоритм подання та оцінки заявок.
- 5 Уніфікувати критерії відбору учасників.** Розробити стандартизовані критерії оцінювання заявок, які будуть єдиними для всіх учасників незалежно від розміру бізнесу чи регіону його роботи. Це сприятиме відчуттю справедливості та рівних можливостей.
- 6 Створити єдине джерело актуальних програм підтримки бізнесу, включно з програмами для прифронтових територій.** На базі електронних сервісів Дія.Бізнес або Мінекономіки розробити зручний інтерфейс із відповідним розрізом за областями, секторами економіки та потребами підприємств, який буде консолідувати державні, регіональні та міжнародні донорські програми із забезпеченням їх регулярного оновлення.
- 7 Доопрацювати та впровадити Комплексну програму підтримки прифронтових регіонів, включно з бізнесом, що працює у цих регіонах¹⁴.** Найвні точкові інструменти підтримки є недостатніми, оскільки ефективне функціонування бізнесу можливе лише в умовах економічно активного та відновленого регіону. Тому програма має передбачати системні заходи, спрямовані на:
 - повернення населення та відновлення людського потенціалу;
 - стимулювання запуску та розвитку бізнесів у прифронтових громадах;
 - створення більш вигідних умов ведення бізнесу порівняно з безпечнішими регіонами (податкові стимули, грантові пакети, спрощені адміністративні процедури, доступ до фінансування).

Таке комплексне рішення дозволить забезпечити не лише підтримку окремих підприємств, а й відновлення сталого економічного життя на прифронтових територіях.

¹⁴ Комплексна програми підтримки прифронтових регіонів: КМУ, 2025

РОЗДІЛ 4. МІЖНАРОДНІ ПРАКТИКИ ПІДТРИМКИ БІЗНЕСУ В РЕГІОНАХ, НАБЛИЖЕНИХ ДО БОЙОВИХ ДІЙ

Уряд України постійно розробляє та впроваджує різноманітні програми підтримки бізнесу в прифронтових регіонах. KSE Institute проаналізував **міжнародні практики підтримки бізнесу**, який у різні періоди **функціонував у зонах, наближених до бойових дій**. Результати аналізу свідчать, що **Україна** намагається **впроваджувати всі можливі форми підтримки бізнесу** та вже має у своєму досвіді значно **досконаліші програми**.

Ситуація з прифронтовими регіонами в Україні є унікальною: на відміну від більшості розглянутих прикладів, підтримка цих територій здійснюється під час активної фази війни та за умов безперервних повітряних атак на бізнес, об'єкти критичної й соціальної інфраструктури.

Приклади міжнародних практик, які ілюструють, як подібні виклики вирішувалися в інших країнах, та надають додатковий контекст для українських ініціатив:

- **Хорватія.** Після війни за незалежність 1991-1995 років уряд Хорватії запровадив спеціальні програми підтримки найбільш постраждалих регіонів, зокрема через створення «територій державного піклування». Ці зони були спрямовані на повернення біженців, реінтеграцію ветеранів і стимулювання економічного розвитку. Для бізнесу діяли податкові пільги, гранти, субвенції, державні гарантії та пільгове кредитування, а також фінансування відновлення інфраструктури з бюджету. За підтримки Світового банку реалізовувався проект Community and SME Economic Resilience Programme, який передбачав створення робочих місць і надання мікрокредитів та грантів малому бізнесу у постраждалих від війни громадах¹⁵.
- **Грузія.** Після війни 2008 року було проведено донорську конференцію, за результатами якої Грузія отримала \$4.5 млрд міжнародної допомоги на відбудову інфраструктури та підтримку бізнесу¹⁶. Однією з ключових державних ініціатив стала програма «Дешевий кредит», у межах якої держава субсидувала позики для малого і середнього бізнесу, зокрема експортерів, фермерів і туристичних проектів. Відсоткові ставки були знижені до 12% (з 16%) річних, а термін кредитування продовжено до 10 років¹⁷. Програма дозволила сотням підприємців отримати доступ до фінансування та створити нові робочі місця, у тому числі в сільських районах. Паралельно держава за підтримки ООН та ЄС забезпечила відновлення житла для понад 30 тис. ВПО.
- **Ліван.** Після війни 2006 року уряд Лівану оцінив прямі збитки економіки у \$2.8 млрд, а втрачений ВВП - у ще \$2.2 млрд¹⁸. Відразу після припинення вогню був створений державний механізм компенсацій для населення: сім'ї отримували по \$40 тис. за зруйноване житло та відновлення сімейних бізнесів¹⁹. Станом на травень 2007 року держава виплатила \$181 млн компенсацій, а також спрямувала

¹⁵ Проект підтримки Хорватії: Світовий банк, 2002

¹⁶ Допомога Грузії від міжнародної спільноти, 2008. Радіо свобода

¹⁷ Програма «Дешевий кредит», 2008

¹⁸ Втрати Лівану внаслідок війни, 2007

¹⁹ Створення механізму компенсації населенню Лівану, 2006

кошти на відновлення інфраструктури та підтримку переміщених осіб (\$42 млн)²⁰. Міжнародна допомога, зокрема \$7.6 млрд, декларована на конференції «Париж III», була частково спрямована на кредитування МСП через державні гарантії, зокрема шляхом розширення програми Kafalat. Додатково уряд тимчасово скасував мита і податки на імпорт будівельних матеріалів для постраждалих регіонів.

- **Боснія і Герцеговина.** У 1996-1999 роках за підтримки міжнародних донорів реалізовувався Пріоритетний план реконструкції та відновлення із залученням близько \$5.1 млрд зовнішнього фінансування²¹. У перший повоєнний рік кошти спрямовувалися на відбудову критичної інфраструктури та програми зайнятості, паралельно проводилися базові економічні реформи. За підтримки Світового банку та Європейського банку реконструкції та розвитку було профінансовано 16 екстрених проєктів, зокрема проєкт «Невідкладна допомога мікропідприємствам» (\$18 млн), який забезпечував мікрокредити і гранти для малого бізнесу, переміщених осіб і ветеранів. Держава також запровадила тимчасові податкові пільги та програми перекваліфікації для стимулювання підприємницької діяльності.
- **Ефіопія.** Для подолання наслідків конфліктів та кризи, уряд Ефіопії звернувся до чисельної діаспори з нетиповою ініціативою прямого збору коштів. У 2018 році уряд оголосив створення Ефіопського трастового фонду діаспори (EDTF), закликавши кожного етнічного ефіопа за кордоном жертвувати 1 долар на день на розвиток батьківщини²². Ця урядова кампанія швидко здобула підтримку: невдовзі після запуску було акумульовано понад \$1 млн на спеціальному рахунку фонду для відбудови та реалізації соціальних проєктів.
- **Колумбія.** Після завершення конфлікту уряд Колумбії запровадив програму підприємницької реінтеграції колишніх повстанців. За підтримки USAID (United States Agency for International Development) та ООН учасникам надавали тренінги з бізнес-навичок і близько \$2 300 стартової допомоги²³. Це дозволило тисячам демобілізованих, зокрема понад 2 тис. жінок, відкрити власний малий бізнес.

²⁰ Витрати війни та вартість відновлення в Лівані: Reuters, 2007

²¹ Програма пріоритетної реконструкції, 1997

²² Ефіопський трастовий фонд діаспори, 2018

²³ Колумбійський "пакет підприємця", 2020

5. ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Командою KSE Institute за результатами аналізу інформації з різних джерел, зокрема офіційних ресурсів органів влади, ідентифіковано **61 найбільш опрацьовану інвестиційну можливість Миколаївської області** із загальним бюджетом понад **\$748 млн** (без урахування проєктів, пов'язаних із розвитком Південноукраїнської АЕС), з яких:

- **12 ініціатив територіальних громад** для співпраці з приватним бізнесом на суму понад **\$166 млн**;
- **43 програми / проєкти публічного сектору** на суму **\$531 млн**;
- **6 проєктів приватного бізнесу** на суму **\$51 млн**.

Крім того, представлено **38 об'єктів приватизації**, з яких **37 об'єктів малої приватизації** та **1 об'єкт великої приватизації** - Миколаївський глиноземний завод.

5.1. Огляд стратегічних ініціатив регіону та пріоритетних напрямів інвестування

У **2021 році** Миколаївською обласною державною адміністрацією було **презентовано Інвестиційний паспорт Миколаївської області**. Матеріал відображає **аналітичний огляд соціально-економічного потенціалу регіону**, його **конкурентних переваг** та окреслює **ключові пріоритети інвестування**²⁴, серед основних напрямів: відновлювана енергетика та енергогенерація; складська та виробнича логістика (індустріальні парки); агропромисловий комплекс та переробка.

Зазначений Інвестиційний паспорт регіону **потребує оновлення** відповідно до актуальних викликів сьогодення, зокрема тих, що пов'язані з воєнною ситуацією та змінами економічного середовища. Водночас, **територіальні громади** області в більшості випадків **актуалізували власні інвестиційні паспорти**. З **52 територіальних громад** регіону **інвестиційні паспорти 47 громад розміщені у відкритому доступі**, з яких **40 вже оновлені**²⁵. Загалом командою KSE Institute **ідентифіковано 299 інвестиційних можливостей**, запропонованих громадами, зокрема у сферах сільськогосподарського землекористування, відновлюваної енергетики, створення індустріальних парків, поводження з відходами, соціального будівництва та інших напрямів. Водночас **переважна більшість** цих можливостей перебуває на **стадії формування ідей** і наразі не є достатньо привабливою для потенційних інвесторів.

У зв'язку з цим команда KSE Institute здійснила додатковий аналіз та сформувала **вибірку найбільш опрацьованих проєктів, які мають інвестиційну привабливість** і потенціал формування позитивного грошового потоку.

Найбільш перспективні для потенційного інвестування напрями та проєкти територіальних громад представлено в таблиці нижче.

²⁴ Інвестиційний паспорт Миколаївської області: Інвестиційні можливості Миколаївщини

²⁵ Інвестиційні паспорти громад регіону: Миколаївська ОВА

Територіальна громада	Назва проекту	Опис	Розмір інвестицій, \$ млн*
<u>Миколаївська міська</u>	Встановлення когенераційних установок на базі об'єктів комунальної власності «Миколаївоблтеплоенерго»	Проект із посилення енергостійкості міста шляхом встановлення когенераційних установок для забезпечення теплом та електроенергією об'єктів критичної інфраструктури	≈ 58.0
	Нове будівництво вітрової електростанції потужністю 12 МВт	Будівництво ВЕС для виробництва відновлюваної електроенергії з мінімальним впливом на довкілля. Проект спрямований на диверсифікацію енергобалансу та зниження викидів CO ₂	≈ 21.7
	Нове будівництво сонячної електростанції потужністю 9.9 МВт	Реалізація СЕС для підвищення енергетичної незалежності громади, скорочення використання викопного палива та зменшення викидів парникових газів	≈ 10.7
<u>Казанківська</u>	Будівництво на базі Сафонівського родовища уранових руд комплексу з видобутку урану за технологією свердловинного підземного вилуговування	Створення промислового комплексу з видобутку урану ²⁶ . Уран віднесено до критично важливих матеріалів в ЄС, проект визначений державою як пріоритетний у секторі надрокористування, можливе фінансування за програмами підтримки України з боку ЄС.	35.0
<u>Очаківська</u>	Будівництво об'єктів генерації електроенергії (СЕС)	Реалізація будівництва трьох мережевих сонячних електростанцій з інфраструктурою для передачі електроенергії іншим споживачам; встановлена потужність 18.4 МВт	≈ 12.9
	Створення реабілітаційного центру для ветеранів	Будівництво центру медичної та соціальної реабілітації ветеранів війни та людей з інвалідністю з можливістю навчання новим професіям; розрахований до 200 осіб з реабілітації та професійного навчання	≈ 5.1

²⁶ У Миколаївській області ідентифіковано три уранові родовища - Сафонівське та Михайлівське (Казанківська ТГ) і Садове (Арбузинська ТГ), які можуть слугувати базою для промислового видобутку урану за технологією свердловинного підземного вилуговування. Ініціатором розвитку уранових проектів в Україні виступає група BGV, яка через компанію ТОВ «Атомні енергетичні системи України» реалізує стратегію розвитку урановидобутку.

Територіальна громада	Назва проєкту	Опис	Розмір інвестицій, \$ млн*
	Розподілена генерація електроенергії	Встановлення чотирьох когенераційних установок загальною потужністю 4 МВт з продажем надлишкової електроенергії; підтримка критичної інфраструктури	≈ 5.9
	Проєкт ППП щодо реконструкції очисних споруд з подальшою трансформацією в еко-енергетичний парк	Комплексний ППП-проєкт із реконструкції системи водовідведення з інтеграцією відновлюваних джерел енергії та циркулярних рішень: енергетична верба (сировина для біопалива), сонячні електростанції, тепличний комплекс, управління відходами. Проєкт поєднує екологічну модернізацію, енергогенерацію та створення робочих місць	≈ 4.7
	Проєкт ППП щодо будівництва сміттєпереробного заводу	Створення сміттєпереробного заводу для механічної та біологічної переробки з відбором вторинної сировини та компостуванням. Проєкт спрямований на зменшення обсягів захоронення ТПВ, екологічну модернізацію інфраструктури та підвищення ресурсоефективності	≈ 1.2
<u>Шевченківська</u>	Сміттєпереробний завод у с. Промінь	Проєкт передбачає створення заводу з переробки відходів із застосуванням сучасних екологічних технологій. Основна мета – зменшення обсягів захоронення сміття, підвищення рівня екологічної безпеки, повторне використання вторинної сировини та покращення санітарного стану громади. Реалізація сприятиме створенню нових робочих місць, зростанню місцевих доходів і розвитку інфраструктури	≈ 7.1
	Логістичний хаб	Створення сучасного логістичного хабу з інфраструктурою для обслуговування вантажного транспорту (паркінги, технічні та сервісні зони, безпека дорожнього руху),	≈ 2.4

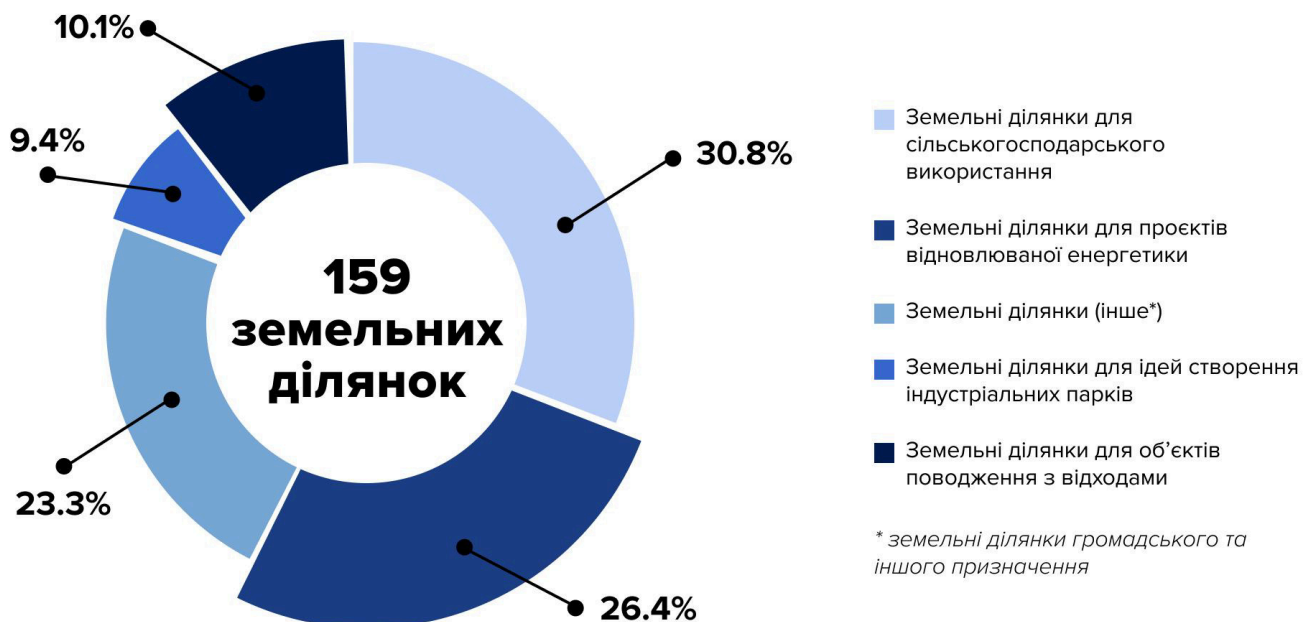
Територіальна громада	Назва проєкту	Опис	Розмір інвестицій, \$ млн*
		орієнтованого на міжнародні транспортні потоки	
	Земельна ділянка для встановлення сонячних панелей	Реалізація проєкту з розвитку відновлюваної енергетики шляхом встановлення СЕС на комунальній земельній ділянці; можливе використання електроенергії як для місцевих потреб, так і для продажу в мережу	≈ 1.2 за 1 га

*перераховано за офіційним курсом НБУ станом на 16.12.2025

Варто зазначити, що громади здебільшого пропонують інвестиційні ідеї, **орієнтовані на використання вільних земельних ділянок** та розвиток виробничої й індустріальної інфраструктури.

Нижче представлено структуру інвестиційних можливостей територіальних громад за напрямом використання земельних ділянок.

РОЗПОДІЛ ІНВЕСТИЦІЙНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА ТИПАМИ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ, %

Джерело: аналіз KSE Institute на основі даних інвестиційних паспортів громад Миколаївської обл.

Також пропонуються можливості з розробки родовищ корисних копалин, зокрема, у **Врадіївській територіальній громаді** розташоване **родовище суглинку площею 14.2 га**, яке

може використовуватися як сировинна база для виробництва цегли, керамічної плитки та черепиці, а також ідентифіковано родовище вапняку та глини загальною площею 66.6 га, призначене для видобутку сировини для виробництва вапна, цементу, керамічної плитки та інших будівельних матеріалів²⁷.

Також є територіальні громади, на території яких тривають активні бойові дії, що суттєво обмежує інвестиційну діяльність. Зокрема, Куцурубська територіальна громада через ризики забруднення земель вибухонебезпечними предметами тимчасово не пропонує вільні земельні ділянки для інвестування з міркувань безпеки.

Крім того, у 2025 році, на виконання Закону України «Про засади державної регіональної політики», Миколаївська обласна військова адміністрація актуалізувала Стратегію розвитку Миколаївської області до 2027 року включно²⁸. Також у 2024 році Миколаївською міською територіальною громадою оновлено власну Стратегію розвитку до 2027 року, яка акумулює понад половину капітальних інвестицій області та відіграє ключову роль у формуванні інвестиційної привабливості й активності регіону²⁹.

Зазначені стратегічні документи серед іншого визначаються ключові напрями економічного розвитку регіону та міста Миколаїв відповідно. Серед основних:

МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСТЬ

- Створення сприятливого інвестиційного клімату та залучення інвестицій (підвищення рівня впізнаваності та інвестиційної привабливості області, формування портфелю інвестиційних пропозицій, промоція регіону);
- Запуск індустріальних парків;
- Нарощення виробництва у переробній промисловості;
- Розвиток кліматично орієнтованого АПК;
- Збільшення частки відновлюваної енергетики;
- Повернення зростаючої динаміки індексів промислової та сільськогосподарської продукції;
- Розширення сегмент МСП через підтримку стартапів та інфраструктури підприємництва.

МІСТО МИКОЛАЇВ

- Створення умов для залучення інвестицій та розміщення виробництв продукції подвійного призначення - з 0 до 5 партнерств;
- Розширення бізнес-активності - зростання кількості суб'єктів підприємництва, що працюють у місті Миколаїв, з 53.2 тис. до 57.5 тис. осіб;
- Впровадження заходів з відновлення промисловості та розширення міжнародної присутності місцевих компаній - зростання обсягу експорту з \$1.4 млрд до \$3.2 млрд;
- Покращення бізнес-клімату - зростанням оцінки можливостей для підприємницької діяльності з 28% до 33%;

²⁷ Інвестиційний паспорт Врадіївської територіальної громади

²⁸ Стратегія розвитку Миколаївської області до 2027 року включно

²⁹ Стратегія розвитку Миколаївської міської територіальної громади до 2027 року

- Залучення технологічних компаній, розвитку інновацій та формування нових виробничих кластерів - створення індустріального парку "Миколаїв".

Разом з цим, командою KSE Institute було проаналізовано **єдиний проектний портфель публічних інвестицій держави на 2026 рік**, затверджений в серпні 2025 року³⁰, до якого увійшло **8 проектів, що планують до реалізації на території Миколаївської області** та зосереджені на двох критичних напрямках - енергетиці та водній інфраструктурі.

Вибірка проектів з Єдиного проектного портфелю публічних інвестицій держави на 2026 рік, що стосуються Миколаївського регіону

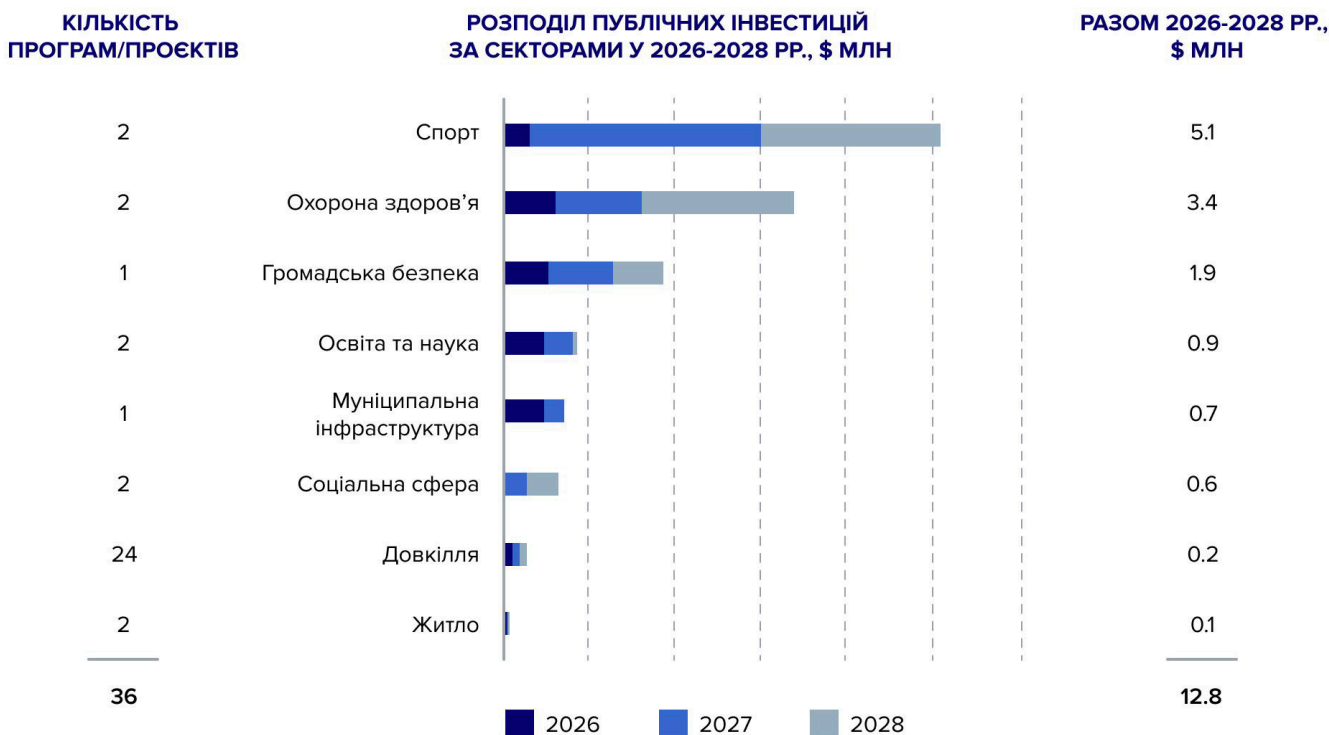
Назва проекту	Ініціатор проекту	Напрямок інвестування	Вартість, \$ млн*	Статус
Програма безпеки та надійності атомних електростанцій для Миколаївської, Рівненської, Хмельницької областей	АТ "Національна атомна енергогенеруюча компанія "Енергоатом"	Модернізація атомних електростанцій	1 775.5	Попереднє ТЕО
Водозабір Південний Буг → Миколаїв (I ділянка)	Служба відновлення та розвитку інфраструктури у Дніпропетровській області	Водна інфраструктура	68.8	Повне ТЕО
Водозабір Південний Буг → Миколаїв (III ділянка)	Служба відновлення та розвитку інфраструктури у Дніпропетровській області	Водна інфраструктура	45.0	Повне ТЕО
Водозабір Південний Буг → Миколаїв (II ділянка)	Служба відновлення та розвитку інфраструктури у Дніпропетровській області	Водна інфраструктура	35.6	Попереднє ТЕО
Водопостачання та водовідведення Миколаєва	Міністерство розвитку громад та територій України	Модернізація мереж	30.8	Повне ТЕО

*перераховано за офіційним курсом НБУ станом на 16.12.2025

³⁰ Єдиний проектний портфель публічних інвестицій держави (Single Project Pipeline)

Разом з тим, Миколаївської обласною військовою адміністрацією у листопаді 2025 року схвалено Єдиний проектний портфель публічних інвестицій Миколаївської області³¹, структуру якого подано нижче.

РОЗПОДІЛ ПУБЛІЧНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ЗА СЕКТОРАМИ У 2026-2028 РОКАХ, \$ МЛН*

Джерело: аналіз KSE Institute на основі публічних даних

*перераховано за офіційним курсом НБУ станом на 16.12.2025

Миколаївська область, попри глибокі руйнування та статус прифронтового регіону, демонструє стійку логіку формування багаторівневого інвестиційного профілю. Регіон поєднує три взаємодоповнюючі сегменти: бізнес-ініціативи, державно-приватні партнерства (включно з приватизацією) та портфель державних публічних інвестицій. У сукупності вони формують комплексну інвестиційну пропозицію регіону, охоплюючи різні типи капіталу, стадії інвестування та джерела фінансування.

5.2. Бізнес-сектор: приклади інвестиційних проєктів

З метою доповнення інвестиційного профілю регіону нижче представлено реальні інвестиційні проєкти, заплановані до реалізації на території Миколаївської області. Вибірку сформовано на основі Інвестиційного порталу³², створеного KSE Institute у співпраці з Міністерством економіки, довкілля та сільського господарства України за підтримки Уряду Великої Британії. Портал наразі налічує понад 300 інвестиційних проєктів з широкою географією розташування та є ключовим інструментом для презентації ініціатив міжнародним інвесторам і фінансовим інституціям.

³¹ Консолідований перелік публічних інвестиційних проєктів та програм публічних інвестицій Миколаївської області

³² Інвестиційний портал: KSE Institute, 2025

Крім того, деякі з цих проектів були **включені до Інвестиційного каталогу**, підготовленого KSE Institute у співпраці з Міністерством економіки, довкілля та сільського господарства України, та **презентованого на Ukraine Recovery Conference** у липні 2025 року в Римі (Італія)³³.

KSE Institute заохочує ініціаторів проектів з приватного та публічного секторів економіки, які мають належно опрацьовані інвестиційні проекти та запит на пошук стратегічних партнерів або залучення зовнішнього фінансування, подавати свої проекти на Інвестиційний портал. Проекти, що відповідають встановленим критеріям, будуть презентовані зацікавленим сторонам, зокрема потенційним інвесторам, міжнародним фінансовим організаціям, українським банкам та інвестиційним фондам. Ініціатори відібраних проектів можуть бути запрошені до участі у провідних міжнародних інвестиційних конференціях для представлення своїх проектів широкому колу міжнародних стейкхолдерів. Основні критерії для інвестиційних проектів для розміщення на Інвестиційному порталі:

- 1 Економічна доцільність та комерційна привабливість.** Проект має бути економічно обґрунтованим, містити розрахунки ключових фінансових показників та мати чітко виражену комерційну складову, здатну зацікавити потенційних інвесторів.
- 2 Стадія готовності проекту.** До розгляду приймаються проекти на різних етапах підготовки – від концепції до детально розробленої документації. Водночас для презентації безпосередньо зацікавленим сторонам пріоритет надаватиметься найбільш опрацьованим і готовим до реалізації проектам.
- 3 Бюджет проекту.** Мінімальний обсяг інвестицій – від \$1 млн.

Вибірка проектів з Інвестпорталу з фокусом на Миколаївський регіон з відповідними інвестиційними тизерами (за активними посиланнями)

Назва проекту	Ініціатор проекту	Короткий опис напрямку інвестування	Вартість, \$ млн*	Статус
Технологічний комплекс з виробництва паливних збірок	ДП «НАЕК Енергоатом»	Створення виробничої лінії для виготовлення паливних збірок за технологією Westinghouse	190.0	ТЕО / передТЕО
Будівництво Мар'ївської ВЕС (57.6 МВт)	Нафтогаз Біоенерджі	Будівництво вітрової електростанції у Мар'ївці	80.4	ТЕО / передТЕО
Реконструкція Миколаївської ТЕЦ	ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» (Група Нафтогаз)	Модернізація ТЕЦ, заміна застарілого обладнання, нові генеруючі потужності (когенерація 80 МВт)	68.5	ТЕО / передТЕО
Реконструкція виробництва томатної продукції	Фермерське господарство «Органік Системз», Група компаній Agrofusion	Відновлення та модернізація існуючого заводу з переробки томатів	30.0	Готовий до реалізації

³³ Інвестиційний каталог України 2025: KSE Institute, 2025

Назва проекту	Ініціатор проекту	Короткий опис напряму інвестування	Вартість, \$ млн*	Статус
<u>Виробництво нетканих матеріалів</u>	ТОВ «Нікотекс»	Відновлення та модернізація підприємства для виробництва нетканих матеріалів, орієнтація на експорт	13.1	У процесі реалізації
<u>Будівництво когенераційної станції на агropалетах</u>	ПП «Південно- українська Біопаливна Компанія»	Виробництво електричної та теплової енергії на основі когенерації з агropелет	3.5	Концепт
<u>Будівництво сонячної електростанції</u>	ТОВ «В-Центр»	СЕС для власних потреб потужністю 4 МВт з можливістю розширення до 10 МВт	2.7	ТЕО / передТЕО
<u>Виробництво легких електровантажівок</u>	ТОВ «Мегаелектрик Юей»	Створення лінії для виробництва легких електровантажівок (до 1 тонни вантажу)	1.5	Готовий до реалізації
Разом			389.7	

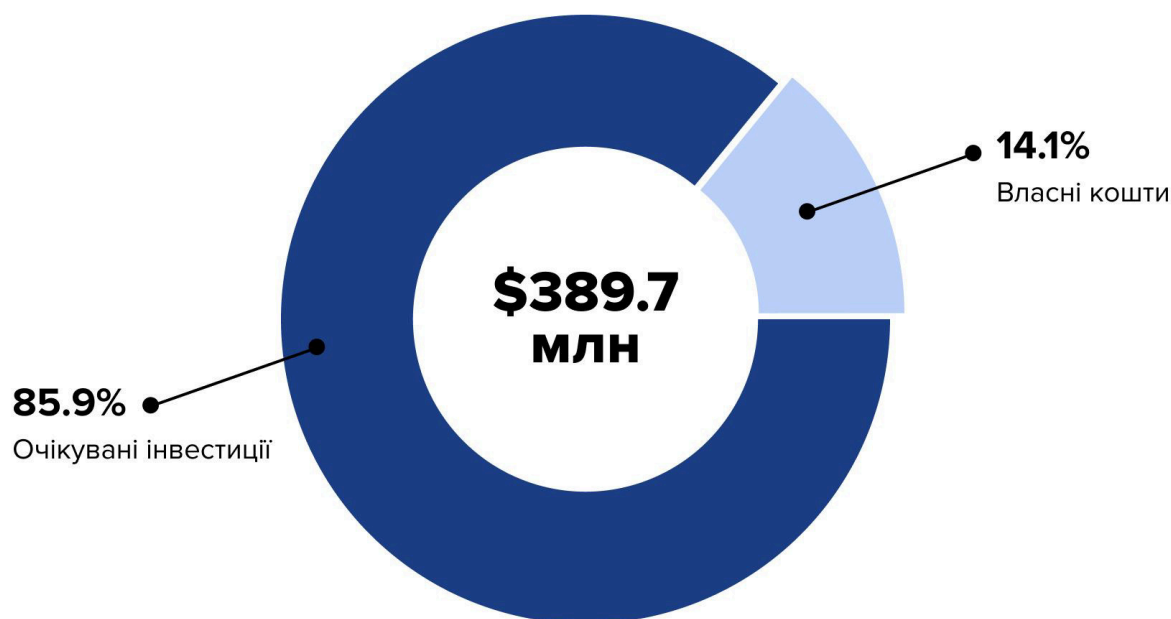
Бізнес-сектор Миколаївської області, представлений на Інвестпорталі, демонструє **диверсифіковану структуру проектів** з охопленням енергетики, агропереробки та промислового виробництва. **Загальний бюджет** поданих приватних і державних проектів становить **\$389.7 млн**, що **відображає** лише **частину** реального **інвестиційного потенціалу регіону**.

Більшість проектів перебувають на **початкових етапах підготовки** (концепт, попереднє ТЕО, ТЕО) і потребують як часу, так і фінансових ресурсів, щоб **досягти готовності для залучення фінансування**. **Низька готовність ініціаторів співфінансувати проекти** свідчить про обмеженість їхніх ресурсів і, як наслідок, **знижує зацікавленість потенційних інвесторів**.

Поряд із проектними ініціативами, важливим елементом інвестиційної інфраструктури області є **індустріальні парки**, які створюють базові умови для розміщення нових виробництв та **прискорюють реалізацію бізнес-проектів**. Станом на 01.10.2025, відповідно до даних Міністерства економіки, докiлля та сiльського господарства України, **у Миколаївській області зареєстровано два індустріальні парки**, що формують основу для розвитку виробництва та переробки: «Техно Парк Вознесенськ» та «SUNART».³⁴

³⁴ Індустріальні парки України: Мінекономіки, 2025

СПІВВІДНОШЕННЯ ВЛАСНИХ ТА ПОТЕНЦІЙНИХ ІНВЕСТИЦІЙ У ПРОЄКТАХ, %

Джерело: аналіз KSE Institute

5.3. Актуальні об'єкти приватизації як інструмент залучення інвестицій у Миколаївську область

Приватизаційні можливості регіону здебільшого представлені в сегменті малої приватизації, що охоплює державні активи з балансовою вартістю до 250 млн грн. У Миколаївській області на сьогодні виставлено 37 об'єктів малої приватизації³⁵. Серед ключових категорій:

- адміністративні будівлі та приміщення, що можуть бути переобладнані під офіси, сервісні центри, коворкінги;
- нежитлова нерухомість, включно з окремими будівлями, складами, господарськими блоками;
- єдині майнові комплекси колишніх підприємств (виробничі, ремонтні, сервісні функції);
- об'єкти незавершеного будівництва, потенційно придатні для реконструкції або нового освоєння;
- рухоме майно, яке підходить для логістичних, сервісних чи аграрних операцій;
- об'єкти соціальної інфраструктури, які можуть бути використані під приватні установи (освітні, культурні, сервісні).

³⁵ Перелік об'єктів малої приватизації Миколаївської області: ФДМУ, 2025

В сегменті великої приватизації, що охоплює активи з балансовою вартістю понад 250 млн грн., представлений Миколаївський глиноземний завод³⁶, який має потенціал стати флагманом промислових інвестицій у регіоні. Нижче наведено основні деталі об'єкту приватизації.

■ Об'єкт приватизації - Миколаївський глиноземний завод

ПРОМИСЛОВЕ ВИРОБНИЦТВО, ХІМІЧНА ПРОМИСЛОВІСТЬ

МИКОЛАЇВСЬКИЙ ГЛИНОЗЕМНИЙ ЗАВОД

Велика приватизація

■ **Короткий опис:** Найбільший завод з виробництва кольорових металів в Україні та один із найбільших у Європі (24-й у світі). Переробляє боксити для отримання глинозему.

■ **Продукція / послуги:**

- Глинозем (Al_2O_3) - сировина для первинного алюмінію.
- Гідроксид алюмінію; галій (побічний продукт).
- Портові та навантажувальні послуги.

■ **Технічні параметри:** Виробництво глинозему за процесом Байера (1.7 млн т/рік). Наявний морський порт (5 млн т/рік.)

■ **Сильні сторони проекту:**

- Великий обсяг виробництва + власний глибоководний порт, що знижує логістичні витрати.
- Ключова ланка в алюмінієвому ланцюжку поставок для транспортної та оборонної промисловості.

■ **Цільові ринки:** Міжнародні гірничодобувні та металургійні холдинги.

■ **Основні фінансові показники, \$ млн**

	2021	2024
Дохід	399	0
Чистий прибуток (збиток)	20	-13

■ **Інформація про приватизацію:**

Частка на продаж: 100%
Стартова ціна: приблизно \$24 млн
Коли: I-II кв. 2026 року

³⁶ Інвестиційний портал: KSE Institute, 2025

Додатки: інвестиційні тизери проектів з фокусом на Миколаївську область

ЕНЕРГОАТОМ АТ [ДП]	34
НАФТОГАЗ БІОЕНЕРДЖІ (ГРУПА НАФТОГАЗ) [ДП]	35
МИКОЛАЇВСЬКА ТЕЦ ПРАТ (ГРУПА НАФТОГАЗ) [ДП]	36
FE ORGANIC SYSTEMS, ГРУПА КОМПАНІЙ AGROFUSION	37
ТОВ “НІКОТЕКС”	38
ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКА БІОПАЛИВНА КОМПАНІЯ ПП	39
ТОВ “В-ЦЕНТР”	40
ТОВ “МЕГОЕЛЕКТРИК ЮЕЙ”	41

ЕНЕРГОАТОМ АТ [ДП]

НИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСТЬ Технологічний комплекс з виробництва тепловидільних збірок

- **Короткий опис:** Виробництво ядерного палива в Україні з використанням технологій Westinghouse передбачає створення виробничої лінії для виготовлення кінцевих тепловидільних збірок.
- **Продукція/послуги:** Проект зі створення виробництва тепловидільних збірок для атомних електростанцій в Україні з використанням технологій Westinghouse.
- **Технологічні параметри проекту:** Технологічно складний проект із проектною потужністю 570 тепловидільних збірок на рік.
- **Сильні сторони проекту:** Проект зміцнює національну ядерну енергетику України, розширює внутрішні можливості виробництва ядерного палива для майбутніх реакторів.
- **Цільовий ринок:** Ліцензована та перевірена технологія з уже сформованою клієнтською базою, що дозволяє диверсифікувати постачання ядерного палива для АЕС України з реакторами типу ВВЕР.

Ключові параметри проекту¹, \$ млн

Структура фінансування: **CAPEX 100%**

Тип фінансування: **65% борг та 35% власний капітал, або інша відповідна структура фінансування за узгодженням між компанією-ініціатором проекту «Енергоатом», стратегічною допомогою та міжнародними фінансовими інституціями.**

Статус проекту: Техніко-економічне обґрунтування розроблено та затверджено на рівні компанії. Процедура оцінки впливу на довкілля (ОВД) завершена.

Очікувані фінансові показники

NPV (60 років)	EBITDA (3 ^{ий} рік)	Період запуску проекту - 3 роки
\$82.2 млн	\$49.6 млн	Період окупності - 4.3 років
Дохід (3 ^{ий} рік)	IRR	DPP - 8.5 років
\$521.9 млн	19.9%	

БІЗНЕС-МОДЕЛЬ

- Бізнес-модель передбачає складання тепловидільних збірок із використанням технологій Westinghouse з повною локалізацією ключових процесів. Значні обсяги доходів очікуються за рахунок економії витрат на закупівлю паливних збірок, враховуючи традиційно високі ринкові ціни.

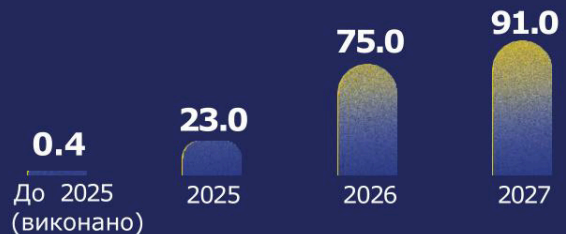
КЛЮЧОВІ ПАРТНЕРИ

- Westinghouse.

Відповідно до Звіту з проекту фабрикації ядерного палива «Енергоатом», Westinghouse пропонує реалізувати проект протягом приблизно чотирьох років.

Наказом № 38 Міністерства енергетики України від 1 листопада 2023 року НАЕК «Енергоатом» офіційно визначено оператором ядерної установки з виробництва тепловидільних збірок для ядерних реакторів.

ІНВЕСТИЦІЇ В ПРОЄКТ, \$ млн

КЛЮЧОВІ ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТУ

¹ Інформація про проект та фінансові показники надані компанією-ініціатором проекту.

ЕНЕРГЕТИКА, ВДЕ (ВІТРОВА)

НАФТОГАЗ БІОЕНЕРДЖІ (ГРУПА НАФТОГАЗ) [ДП]

Будівництво ВЕС Мар'ївка — 57.6

■ **Короткий опис:** Проєкт будівництва вітрової електростанції 57.6 МВт у Мар'ївці (Миколаївська область) реалізується для розвитку децентралізованої генерації в Україні та відповідно до цілей декарбонізації України.

■ **Продукція / послуги:** Проєктована ВЕС продаватиме електроенергію, вироблену з ВДЕ.

■ **Технологічні параметри проєкту:**

Використовуватимуться вітрогенераційні технології (зелена енергетика)

■ **Сильні сторони проєкту:**

- Проєкт підтримує зелений перехід;
- Комерційно життєздатний проєкт;
- Відповідає стратегічним цілям України в енергетиці, зокрема формуванню децентралізованої системи генерації.

■ **Цільові ринки:** Продажі на ринку електроенергії бізнесу та компаніям, що постачають домогосподарствам.

■ **Основні характеристики проєкту¹, \$ млн**

Потреба у фінансуванні

Загальний бюджет 80.4

Структура фінансування:
CAPEX 99%
OPEX 1%

Тип фінансування:
борг, проєктне фінансування, гранти тощо

Стан проєкту: кампанію вимірювання вітру завершено (P-90), розробку ТЕО буде завершено у III кв. 2025 року.

■ **Очікувані фінансові показники²**

NPV (22 роки)	ЕБИТДА (2028)	Запуск ВЕС
\$41.1 млн	\$20.4 млн	II кв. 2027
Дохід (2028)	IRR	Період окупності
\$23.6 млн	30.1%	6.4 роки
		DPP
		9.6 роки

* CAPEX без ПДВ

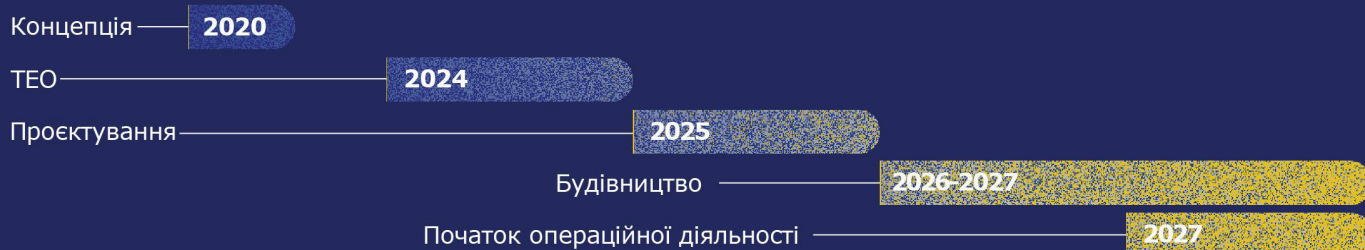
БІЗНЕС-МОДЕЛЬ

- ВЕС продаватиме електроенергію на відкритих ринках DAM та IDM ринок.
- З огляду на дефіцит генеруючих потужностей в Україні, особливо взимку, коли вітрові електростанції мають найвищий виробіток, Березівська вітрова електростанція забезпечуватиме стабільні доходи.

КЛЮЧОВІ ПАРТНЕРИ

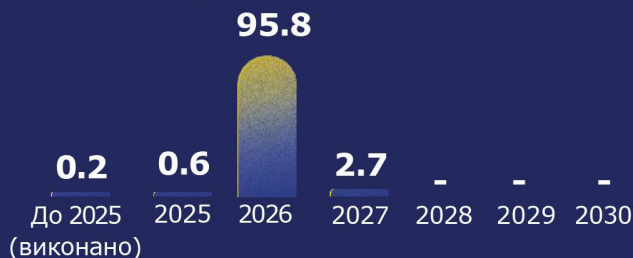
- Vestas, Nordex Group, ENERCON, GE Vernova тощо.

КЛЮЧОВІ ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТУ

ІНВЕСТИЦІЇ У ПРОЄКТ, \$ МЛН

(ГДВ 20% включно)

¹ Інформацію про проєкт та фінансові показники надає компанія-ініціатор проєкту.

² Припущення для розрахунку: строк — 8 років, LTV ~ 100%; відсоткова ставка = 7%.

ЕНЕРГЕТИКА, ВИРОБНИЦТВО ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ

МИКОЛАЇВСЬКА ТЕЦ ПрАТ (ГРУПА «НАФТОГАЗ») [ДП]

Реконструкція Миколаївської ТЕЦ

■ **Короткий опис** : Проєкт спрямований на модернізацію Миколаївської ТЕЦ та передбачає заміну застарілого обладнання і інтеграцію нових генеруючих потужностей, зокрема когенерації потужністю 80 МВт.

■ **Продукція/послуги**: Економічно ефективне виробництво енергії з виходом на ринки електроенергії (балансуючий та піковий сегменти).

■ **Технологічні параметри проєкту**: Встановлення 8 нових газопоршневих установок, що забезпечить гнучкість виробництва електричної та теплової енергії.

■ **Переваги проєкту**: Збільшення обсягів виробництва електроенергії, доступ до балансуючих і допоміжних ринків, підвищення енергоефективності та зниження витрат на виробництво теплової енергії за рахунок диверсифікації та накопичення енергії.

■ **Цільовий ринок**: Включає ринки РДН та ВДР України, ринки балансуючих та допоміжних послуг, а також локальних споживачів теплової енергії в Миколаєві.

■ Ключові параметри проєкту¹, \$ млн*

Необхідне фінансування

Загальний бюджет

Структура фінансування: **CAPEX 100%** Тип фінансування: **залучення донорського обладнання / боргове фінансування**

Статус проєкту: Стадія ініціації проєкту, підготовка ТЕО за рахунок гранту Swedfund.

■ Очікувані фінансові показники

NPV

\$4.9 млн

Період запуску проєкту **2027**

Період окупності **6 років**

IRR

14.1%

DPP **14 років**

* CAPEX без ПДВ.

БІЗНЕС-МОДЕЛЬ

- Проєкт працює на комбінованій моделі доходів, що базується на продажі електроенергії та теплової енергії з додатковою участю в балансуючих і допоміжних ринках електроенергії України.
- Операційна ефективність і диверсифікація джерел доходів підвищують фінансову стійкість проєкту.

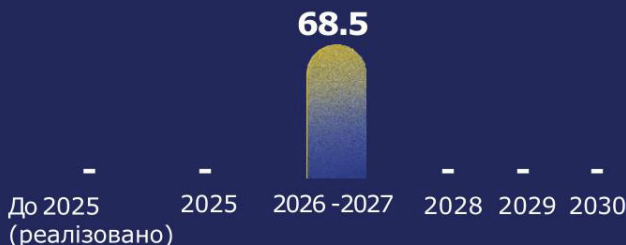
КЛЮЧОВІ ПАРТНЕРИ

- Wartsila, Bergen, Jenbacher – потенціальні партнери. Swedfund – чинний партнер з розробки ТЕО.

КЛЮЧОВІ ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТУ

ІНВЕСТИЦІЇ В ПРОЄКТ, \$ МЛН

¹ - Інформація про проєкт та фінансові показники надані компанією-ініціатором проєкту.

МИКОЛАЇВСЬКА
ОБЛАСТЬ

FE ORGANIC SYSTEMS, ГРУПА КОМПАНІЙ AGROFUSION

Модернізація томатопереробного виробництва

- **Короткий опис:** Відновлення томатопереробної галузі на півдні України шляхом модернізації існуючого томатопереробного заводу в Миколаївській області та збільшення його виробничих потужностей.
- **Продукція / послуги:** Збільшення на 40% обсягів переробки томатів на одному заводі (350 тис. тонн проти 250 тис. тонн) та виробництва томатної пасти (49 тис. тонн проти 35 тис. тонн) на рік.
- **Технологічні параметри проекту:** Закупівля енергозберігаючого виробничого та водоочисного обладнання для заводу і зниження споживання газу та води на 30%. Розширення програми вирощування томатів і логістики та зниження собівартості на 20%.
- **Сильні сторони проекту:** Власне вирощування томатів, повний аграрний і логістичний контроль. Преміальна якість та широкий асортимент томатної пасти. Створення 42 робочих місць.
- **Цільові ринки:** Міжнародні та регіональні компанії, що виробляють кетчупи, соки та інші продукти на основі томатної пасти для роздрібною торгівлі.

■ Основні характеристики проекту¹, \$ млн

Потреба у фінансуванні

21.0

30.0

Загальний бюджет

Структура фінансування:
CAPEX 80%
OPEX 20%

Тип фінансування:
проектне фінансування

Стан проекту: Проект на стадії готовності до реалізації. Земля під заводом у власності, земельні ділянки для вирощування томатів — в оренді. На етапі будівництва вже виконано проектування та оцінку впливу на довкілля

■ Очікувані фінансові показники

NPV (10 років)

\$25.6 млн

EBITDA (3^{ій} рік)

\$6.0 млн

Запуск виробництва
1.5 роки

Дохід (3^{ій} рік)

\$17.0 млн

IRR

23%

DPP
5.9 років

БІЗНЕС-МОДЕЛЬ

- Agrofusion Group — вертикально інтегрована група з вирощування та переробки томатів, що посідає 12-те місце серед найбільших переробників томатів у світі та 3-тє в Європі.
- Це стабільний постачальник томатної пасти у 2B2 пакуванні для харчової промисловості.

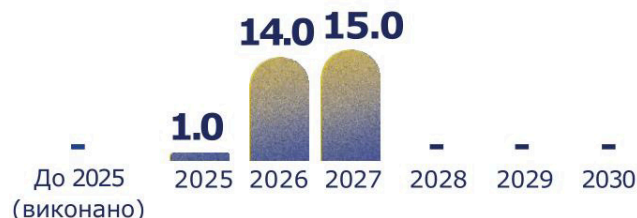
КЛЮЧОВІ ПАРТНЕРИ

Понад 150 клієнтів у 53 країнах. Сучасне виробниче обладнання від італійських, німецьких, данських та інших постачальників. Довгострокове партнерство з постачальниками по всьому світу. Передові технології вирощування та переробки. Фінансування від міжнародних фінансових інституцій та фондів.

КЛЮЧОВІ ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТУ

ІНВЕСТИЦІЇ У ПРОЄКТ, \$ МЛН

¹ Інформацію про проект та фінансові показники надає компанія-ініціатор проекту.

МИКОЛАЇВСЬКА
ОБЛАСТЬ

ТОВ «НІКОТЕКС»

Виробництво нетканих матеріалів

- **Короткий опис:** Проект має на меті відновити експериментальне виробництво нетканих матеріалів шляхом модернізації італійського обладнання та впровадження енергоефективних технологій із фокусом на відповідність стандартам ЄС.
- **Продукція / послуги:** Виробництво 58 тонн регенованого та 168 тонн синтетичного полотна.
- **Технологічні параметри проекту:** Інноваційні технології та сучасне італійське обладнання забезпечують високу якість кінцевого продукту, енергоефективність через: економію енергії, оптимізацію процесів, покращені стандарти якості.
- **Сильні сторони проекту:** Значний досвід у виробництві, високий рівень організації виробничих процесів, відповідність стандарту ISO 9001:2015, кваліфікований персонал і тестувальна лабораторія.
- **Цільові ринки:** Іноземні покупці регенованого фетру (60% меблі/матраци, 30% ламінований фетр). Українські оптовики забезпечують 20% виробництва. Основне використання: 90% меблі та матраци, 10% взуття та одяг.

Основні характеристики проекту¹, \$ млн

Структура фінансування:
CAPEX 80%
OPEX 20%

Тип фінансування:
боргове фінансування
/ акціонерне фінансування
/ проектне фінансування

Стан проекту: Готовий до реалізації.

Очікувані фінансові показники

NPV	EBITDA (5 ^{ий} рік)	Запуск виробництва
\$25.1 млн	\$1.4 млн	1 рік
Дохід (5 ^{ий} рік)	IRR	DPP
\$6.8 млн	7%	10 років

БІЗНЕС-МОДЕЛЬ

- Відновлення сучасного виробництва нетканих матеріалів для українських та міжнародних компаній у секторах роздрібної торгівлі, автомобілебудування, меблевої та текстильної промисловості.
- Досягнення цього забезпечуватиметься шляхом реконструкції виробничих, адміністративних та складських потужностей, впровадження нових технологій і модернізації енергетичної інфраструктури з метою забезпечення безперервності виробництва. Очікується розвиток текстильного сектору та виробництва готової продукції.

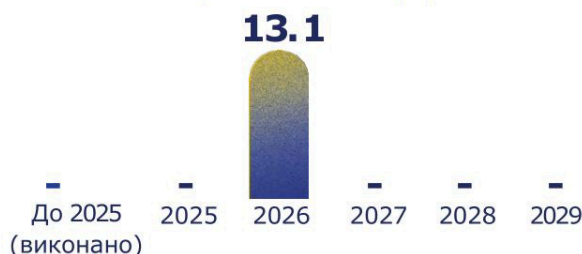
КЛЮЧОВІ ПАРТНЕРИ

Компанії, з якими укладено попередні угоди: Mercor Trading, Thomas Desch.

КЛЮЧОВІ ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТУ

ІНВЕСТИЦІЇ У ПРОЄКТ, \$ МЛН

¹ Інформацію про проект та фінансові показники надає компанія-ініціатор проекту.

ЕНЕРГЕТИКА, БІОПАЛИВО, КОГЕНЕРАЦІЯ

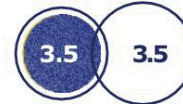
ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКА БІОПАЛИВНА КОМПАНІЯ ПП

МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСТЬ Когенераційна установка на агропелетах

- **Короткий опис:** Виробник агропелетів планує здійснювати виробництво електричної та теплової енергії на основі когенераційної установки з використанням агропелетів.
- **Продукція/послуги:** Виробництво електричної та теплової енергії шляхом спалювання біопалива.
- **Технологічні параметри проекту:** Планова річна проектна потужність: 3 600 МВт електричної енергії та 12 Гкал теплової енергії.
- **Переваги проекту:** Вертикальна інтеграція з виробником біопалива, зручна логістика, підтримка «зеленого» курсу.
- **Цільовий ринок:** Національний ринок електроенергії, місцеві споживачі теплової енергії.

Ключові параметри проекту¹, \$ млн

Необхідне фінансування

Загальний бюджет

Структура фінансування: **CAPEX – 100%** Тип фінансування: **проектне фінансування**
OPEX – 0%

Статус проекту: Концептуальна стадія.

Очікувані фінансові показники

NPV	Дохід	Період запуску проекту
\$1.3 млн	за запитом	2 роки
EBITDA (річна)	IRR	DPP
\$0.7 млн	15.9%	8.9 років

БІЗНЕС-МОДЕЛЬ

Бізнес-модель передбачає використання власних агропелетів для когенераційного виробництва електро- та теплової енергії з доходами від продажу електроенергії, тепла та вуглецевих стимулів.

КЛЮЧОВІ ПАРТНЕРИ

Аграрні постачальники сировини для біомаси, постачальники технологій та обладнання для когенерації, дистриб'ютори енергії, сервісні та експлуатаційні компанії, органи місцевої влади, що підтримують проекти у сфері ВДЕ.

КЛЮЧОВІ ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТУ

ІНВЕСТИЦІЇ В ПРОЄКТ, \$ МЛН

СТИМУЛИ

Об'єкти Південноукраїнської біопаливної компанії ПП розташовані на території індустріального парку «Вознесенськ Тех Парк» (створений у жовтні 2025 року). Держава надає 10 років звільнення від податку на прибуток, а також звільнення від ПДВ та імпортного мита на нове обладнання.

¹ - Інформація про проект та фінансові показники надані компанією-ініціатором проекту.

ЕНЕРГЕТИКА, ВДЕ (СОНЯЧНА)

ТОВ «В-ЦЕНТР»

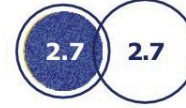
ВОЗНЕСЕНЬК,
МИКОЛАЇВСЬКА
ОБЛАСТЬ

Будівництво сонячної електростанції

- **Короткий опис:** Будівництво сонячної електростанції для власних потреб загальною потужністю 4 МВт із можливістю масштабування до 10 МВт.
- **Продукція / послуги:** Виробництво електроенергії для власних потреб компанії за допомогою сонячної електростанції.
- **Технологічні параметри проекту:** Сонячна електростанція із встановленою потужністю 4 МВт (прогнозований річний виробіток — 4,262 МВт·год).
- **Сильні сторони проекту:** СЕС забезпечить безперервну роботу виробництва, зменшить навантаження на енергосистему України, короткий період окупності, додаткові робочі місця та зниження викидів CO₂
- **Цільові ринки:** Внутрішній ринок.

■ Основні характеристики проекту¹, \$ млн

Потреба у
фінансуванні

Загальний
бюджет

Структура
фінансування:
CAPEX 100%
OPEX 0%

Тип фінансування:
**проектне
фінансування**

Статус проекту: завершено етап
передінвестиційного техніко-економічного
обґрунтування.

■ Очікувані фінансові показники²

NPV	Дохід	Період запуску проекту
\$5.8 млн	Н/Д	2 роки
EBITDA (3 ^{ий} рік)	IRR	DPP
\$16.3 млн	18.9%	4.5 роки

БІЗНЕС-МОДЕЛЬ

Генерація та споживання електроенергії на майданчику для покриття внутрішніх енергопотреб виробничого об'єкта.

СТИМУЛИ

Виробничі потужності Center LLC розташовані в індустріальному парку "Voznesensk Techno Park", створеному у жовтні 2024 року. Проект користується державною підтримкою, зокрема:

- 10-річним звільненням від податку на прибуток підприємств;
- Звільненням від ПДВ та імпорتنих мит на нове обладнання.

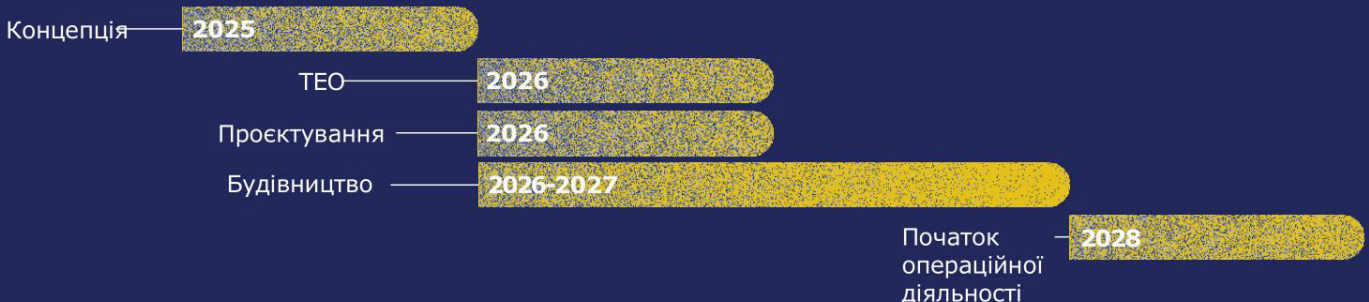
ІНВЕСТИЦІЇ У ПРОЄКТ, \$ МЛН

КЛЮЧОВІ ПАРТНЕРИ

V-Center LLC — провідна українська шкіряна фабрика, що працює з 2014 року та має понад 40 років галузевого досвіду. Компанія налічує 250 працівників і щороку виробляє 70 млн дм² високоякісної рослинно- та хромової дубленої шкіри, постачаючи Grisport, Diadora та українським виробникам військового взуття відповідно до суворих стандартів ЄС.

KEY POINTS OF PROJECT IMPLEMENTATION

¹Інформацію про проект та фінансові показники надає компанія-ініціатор проекту.

МИКОЛАЇВСЬКА
ОБЛАСТЬ

ТОВ «МЕГОЕЛЕКТРИК ЮЕЙ»

Виробництво легких електричних вантажівок

■ **Короткий опис:** Виробництво легких електричних вантажівок з нуля. Кожен транспортний засіб важить 450 кг і може перевозити до 1 тонни вантажу на відстань до 400 км.

■ **Продукція/послуги:** Легкі електричні вантажівки та легкий комерційний транспорт.

■ **Технологічні параметри проекту**

- Основою інновації є нова платформа та архітектура, розроблені з нуля, що забезпечує надзвичайно високу енергоефективність.
- Вартість пробігу з вантажем становить €1 за 100 км. Будь-який тип кузова вантажівки може бути встановлений. Ємність акумулятора підбирається відповідно до необхідного запасу ходу.

■ **Сильні сторони проекту:** Проект суттєво підтримує розвиток електричного транспорту в Україні, узгоджується з цілями сталого розвитку України та ЄС.

■ **Цільовий ринок:** Компанія орієнтується на український та східноєвропейські ринки.

■ **Ключові параметри проекту¹, \$ млн**

Структура фінансування: **CAPEX 60% / OPEX 40%** Тип фінансування: **проектне фінансування**

Статус проекту: Етап концептуалізації проекту завершено.

■ **Очікувані фінансові показники**

NPV	EBITDA (3 ^{ий} year)	Період запуску проекту
\$1.1 млн	\$0.9 млн	1 рік
Дохід (3 ^{ий} year)	IRR	DPP
\$1.9 млн	16%	2 роки

БІЗНЕС-МОДЕЛЬ

- Проект зосереджений на виробництві легких електричних вантажівок.
- Вантажівки можуть бути адаптовані під будь-який тип кузова та налаштовані для щоденного використання відповідно до необхідного запасу ходу й ємності акумулятора.
- Базова ціна — близько €8 000 за одну вантажівку.

КЛЮЧОВІ ПАРТНЕРИ

Виробники скла, пластику, автомобільних шин і дисків в Україні.

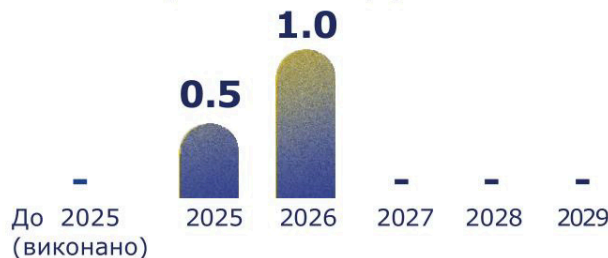
СТИМУЛИ / ПІЛЬГИ

Проект має право на державні стимули, спрямовані на підтримку зелених технологій та електричного транспорту в Україні та Європі.

КЛЮЧОВІ ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ

ІНВЕСТИЦІЇ В ПРОЕКТ, \$ млн

¹ Інформація про проект та фінансові показники надані компанією-ініціатором проекту.

